

ДЖЕФРИ АРЧЪР СЛЕД ПРОЦЕСА

Превод от английски: Цветана Генчева, 2005

chitanka.info

Дори не знам откъде да започна. Нека първо да обясня защо съм в затвора.

Процесът продължи осемнайсет дни, през които местата за публиката бяха запълнени до краен предел още преди съдията да влезе в залата. След като съдебните заседатели в Кралския съд на Лийдс се оттеглиха за почти два дни, се чу, че не успяват да постигнат единомислие. Бяха изминали повече от осем часа, откакто съдия Картрайт бе съобщил на говорителя на съдебните заседатели, че не е задължително да стигнат до единодушно решение и е готов да приеме присъда при мнозинство десет на двама. Когато след защитата се заговори за пречки, които спъвали работата и решението на съдебните заседатели, пуснаха се слухове дори за повторно гледане на делото.

Неочаквано коридорите зажузаха, съдебните заседатели влязоха в залата един след друг и заеха местата си безмълвно. И публиката, и представителите на пресата се втурнаха обратно. Всички впиха погледи в говорителя, дребен закръглен мъж, на пръв поглед веселяк, в двуредно сако, раирана риза и пъстра папийонка, който видимо полагаше усилия да остане сериозен. Струваше ми се, че е от хората, с които при други обстоятелства бих пил по бира в местната кръчма. Само че сега не можеше и дума да става за други обстоятелства.

Докато се качвах по стълбичката към подсъдимата скамейка, погледът ми попадна на красива блондинка, която бях забелязал в залата от самото начало на процеса. Питам се дали посещава всички сензационни процеси за убийства, или този имаше някакво специално значение за нея. Бе очевидно, че не се интересува от мен и както на всички присъстващи в момента, вниманието ѝ бе погълнато от говорителя на съдебните заседатели.

Секретарят на съда, с перука и дълга черна тога, се надигна и прочете от картичка думите, които подозирах, че знае наизуст.

— Моля говорителят на съдебните заседатели да се изправи.

Дребният възпълен веселяк се надигна бавно.

— Отговорете на въпроса ми с „да“ или „не“. Господа съдебни заседатели, стигнахте ли до заключение, одобрено от минимум десетима от вас?

— Да.

— Господа съдебни заседатели, виновен или невинен е подсъдимият?

В залата настана пълно мълчание. Не смеех да откъсна очи от говорителя с шарената папийонка. Той се изкашля, за да прочисти гърлото си и каза...

Запознах се с Джереми Алгзандър през 1978 година, на учебен семинар в Бристол, организиран от Конфедерацията на индустриалците на Великобритания. Петдесет и шест британски компании търсеха начини да открият клонове в Европа и се бяха събрали за подробни инструкции във връзка със законите на Европейската общност. По времето, когато се записах за участие, „Купърс“, компанията, която ръководех, разполагаше със сто два и пет автомобили с различен тонаж и габарити и се превръщаше с бързи темпове в една от най-големите частни спедиторски фирми във Великобритания.

Баща ми я бе основал през 1931 г. и в началото бе разчитал на три превозни средства — две от които теглени от коне и кредит от десет лири лимит, отпуснат от местната банка „Мартинс“. Когато през 1967 г. се превърнах в „Купърс и син“, компанията разполагаше вече със седемнайсет автомобили, някои с ремаркета, и осигуряваше превоз на стоки в цяла Северна Англия. Моят старец обаче бе категоричен, че не желае да повиши кредитния лимит от десет лири.

Веднъж, при рязък спад на пазара, предложих да разширим дейността си и да се огледаме за нови възможности в бизнеса, дори да се насочим към континента. Баща ми не пожела и да чуе.

— Не си струва да се поема такъв риск — заяви той.

Нямаше доверие на хората, родени на юг от река Хъмбър, камо ли на жителите от другата страна на Ламанша.

— Щом Господ Бог ни е разделил с тази ивица вода, значи е имал основателна причина — отсече категорично той.

Бях готов да се изсмея, но знаех, че говори напълно сериозно.

През 1977 г. навърши седемдесет и макар и неохотно се пенсионира, поех ръководството и започнах да обмислям как да осъществя някои от идеите, за които бях се борил през последните десет години, въпреки че бях наясно с неодобрението на татко. Европа бе само началото на разширението, с което планирах да се заема. Имах намерение след пет години да пусна акции на борсата. По това време

вече знаех, че ще ми е необходим кредит от поне един милион лири и се налагаше да преместя сметката ни в банка, на която можех да разчитам извън пределите на Йоркшир.

Приблизително по това време научих, че от Конфедерацията на индустриалците организират семинар в Бристол, и кандидатствах за участие.

Семинарът започна в петък с обръщение от председателя на Европейския директорат на Конфедерацията. След това участниците се разделиха на осем работни групи, всяка една беше поета от експерт по международно право. Джереми Александър бе ръководител на моята група. Той спечели възхищението ми още с първите си думи и няма да преувелича, ако кажа, че бях изпълнен със страхопочитание. Бе самоуверен, с впечатляващо самочувствие и скоро се убедих, че умееше да предостави убедителен аргумент при всеки спор, както и логичен отговор на всеки зададен въпрос, като се започне от Наполеоновия кодекс и се стигне до посредствеността на батсманите в английския крикет.

Изнесе ни едночасова лекция за съществените разлики в практиката и начините на действие в страните членки на Общността, а след това отговаряше на всички въпроси, свързани с търговското и корпоративното право, дори намери време да ни обясни значението на Уругвайския кръг от многостранните търговски преговори^[1]. И аз, и останалите от групата водехме записки непрекъснато.

Прекъснахме за обяд няколко минути преди един и аз успях да се настаня до Джереми. Вече бях убеден, че той е най-подходящият човек, който да ме съветва и насочва за осъществяване на амбициите ми за Европа.

Слушах го да разказва за професионалния си път, докато поглъщаше своя пай с херинга и червени чушки, и разсъждавах, че макар да сме връстници, житейският ни път е коренно различен. Бащата на Джереми, banker по професия, бе успял да избяга от Източна Европа дни преди избухването на Втората световна война. Установил се в Англия, променил си името и изпратил сина си да учи в Уестминстър. След това Джереми постъпил в Кралския колеж в Лондон, където навършил право с отличен успех.

Моят баща, който се беше издигнал сам и беше прекарал целия си живот в йоркширските поля, настоя да прекъсна учението веднага

щом завърших гимназия.

— За един месец ще те науча на повече неща за истинския живот, отколкото университетът — повтаряше често той.

Приемах философията му, без да задавам излишни въпроси, и няколко седмици след шестнайсетия си рожден ден изоставих училището. Скоро след това постъпих в „Купърс“ като чирак и през първата година стажувах в гаража под зоркия поглед на Бъстър Джаксън, шеф на работниците, който ме научи как да разглобявам автомобилите, собственост на компанията, и което бе по-важно, как да ги сглобявам.

След като преминах успешно периода на обучение в работилницата, престоях две години в счетоводството, за да се науча да изчислявам цените и да прибирам просрочени дългове. Няколко седмици след двайсет и първия ми рожден ден взех изпита за шофьор на тежкотоварни камиони и започнах да кръстосвам Северна Англия с всевъзможни стоки: от пилета до ананаси за най-отдалечените клиенти. През същото това време Джереми се е готвил за магистърска степен по Наполеоново право в Сорбоната.

Щом Бъстър Джаксън се пенсионира, ме назначиха за негов заместник в гаража в Лийдс. През този период Джереми подготвял в Хамбург докторската си дисертация по въпросите на ограниченията в международната търговия. Когато най-сетне приключил с академичния свят и постъпил на първата си работа като партньор в уважавана адвокатска фирма в Ситито, обединила специалисти по търговско право, аз вече осем години изкарвах сам прехраната си.

Въпреки че по време на семинара Джереми ми направи силно впечатление, долавях, че под привидно приятелското му отношение се крие завладяващо съчетание от амбиция и интелектуален снобизъм, към които баща ми би проявил крайно недоверие. Опасявах се, че се бе съгласил да изнесе лекцията единствено защото някой ден в бъдеще ние щяхме да сме тези, които да го отведат до гърнето с меда. Сега вече подозирам, че още по време на първата ни среща е усетил, че тъкмо аз ще се окажа този, който ще го насочи към въпросното гърне.

Не ми ставаше по-леко и от това, че бе няколко сантиметра по-висок от мен и не толкова натежал около талията. А най-красивата жена от курса завърши този уикенд в леглото му.

В неделя сутринта играхме скуош и той ме разби, без дори да се напруга много.

— Трябва пак да се съберем някой път — предложи той, докато отивахме към душовете. — Ако наистина имаш намерение да разширяваш дейността си към Европа, може би ще успея да ти помогна.

Баща ми ме бе научил да не си въобразявам, че колегите са ми приятели (често ми даваше за пример правителството). Така че въпреки подозренията си, когато си тръгнах от Бристол, след края на семинара, бях взел безбройните телефонни номера на Джереми и номера на телекса му.

В неделя вечерта се прибрах в Лийдс и още с влизането се качих на втория етаж, седнах на края на леглото и побързах да разкажа на сънената Розмари защо уикендът се бе оказал толкова ползотворен.

Розмари бе втората ми съпруга. Първата, Хелън, завършваше девическата гимназия в Лийдс по времето, когато аз учех в близката класическа гимназия. Спортувахме в общ салон и аз се влюбих в нея на тринайсет, докато я наблюдавах как играе баскетбол. След това все си намирах извинение да се завъртя в салона с надеждата да мерна отдалече сините ѝ бикини, докато отскачаше, за да вкара поредния безпогрешен кош. Двете училища често имаха общи занимания и аз неочаквано започнах да проявявам жив интерес към театралните постановки, въпреки че нямах никакъв актьорски талант. Посещавах съвместни дискусии, на които не смеех да кажа и дума. Записах се в смесения оркестър и дори се научих да свиря на триъгълник^[2]. След като изоставих учението и постъпих на работа в гаража, продължих да се срещам с Хелън, докато тя се готвеше за матура. Независимо от обхваналата ме страст, двамата с нея се любихме едва след като навършихме осемнайсет и дори тогава не бях убеден, че сме консумирали връзката си. Шест седмици по-късно, обляна в сълзи, тя ми съобщи, че е бременна. Родителите ѝ се бяха надявали дъщеря им да продължи образованието си в университет и колкото и да не им беше приятно, наложи се да се оженим набързо, затова пък аз, тъй като нямах желание да погледна друга жена до края на живота си, тайно се радвах, че младежката ни лудория завърши по този начин.

Хелън почина в нощта на четиринайсети септември 1964 година при раждането на сина ни Том, а той я надживя само с една седмица.

Имах чувството, че никога няма да превъзмогна мъката, и още не съм сигурен, че съм оставил болката в миналото. Години наред след смъртта ѝ не погледнах друга и посветих цялата си енергия на компанията.

След погребението на съпругата и сина ми, баща ми, който не признаваше нежности и не си позволяваше сантиментални изблици — такива са те йоркширските мъже — демонстрира благост, каквато не бях забелязвал дотогава. Често се случваше да ми се обаждат вечер, за да се увери, че съм добре, и настояваше да ходя с него на мач в неделя, за да гледаме от директорската ложа на Елънд Роуд „Лийдс Юнайтед“. Едва тогава си обясних защо майка ми продължаваше да го обожават след повече от двайсет години брак.

Четири години по-късно, на бал по случай откриването на музикалния фестивал в Лийдс, се запознах с Розмари. Обикновено не ходех по такива места, но тъй като „Купърс“ имаше реклама на цяла страница в програмата, а бригаден генерал Кършо, шериф на областта и председател на организационния комитет ни покани като свои гости, се наложи да облека почти новия си фрак и да отида с родителите си на бала.

Настаниха ни на маса до някоя си госпожица Кършо, която се оказва дъщерята на шерифа. Дългата ѝ елегантна синя рокля без презрамки подчертаваше приятна фигура, тя бе с буйна червена коса, а когато усмивката ѝ блесна, имах чувството, че сме приятели от години. Докато преглъщахме нещото, наречено „авокадо с копър“, тя ми разказа, че току-що била завършила английска филология в университета в Дъръм и все още не била решила с какво да се занимава по-нататък.

— Не искам да стана учителка — заяви тя. — Секретарка от мен няма да излезе.

Не спряхме да си приказваме и след като сервираха второто и третото ястие, така и не обърнахме внимание на хората, настанени до нас. След кафето тя ме поведе на дансинга, без да спира да обяснява проблемите, свързани с предстоящото търсене на каквато и да е работа, още повече, че била заета и с безброй светски ангажименти.

Бях поласкан от вниманието, което ми отделяше дъщерята на шерифа, ала не приех сериозно думите ѝ за сбогуване.

— Нека да се чуем — прошепна тя.

Два дена по-късно ми позвъни и ме покани у тях на обяд.

— След това можем да поиграем тенис. Нали играеш тенис?

В неделя се качих на колата, за да отида в Чърч Фентън. Домът на семейство Кършо бе точно какъвто си го представях — огромен, занемарен, а като се замисля, това описание много отиваше и на бащата на Розмари. Той ми се стори доста приятен човек. Оказа се обаче, че майка ѝ е доста враждебно настроена. Тя бе родена някъде в Хампшър и дори не се опитваше да прикрие неприязънта си към мен. Очевидно бе готова да преглътне появата ми на някое благотворително събитие, но съвсем не бях подходяща компания за обяд в неделя. Розмари не обръщаше внимание на хапливите ѝ забележки и не спираше да ме разпитва за работата ми.

Тъй като следобеда заваля, така и не успяхме да поиграем тенис, затова Розмари използва момента, за да ме прелъсти в малката беседка зад корта. Отначало се притеснявах да се любя с дъщерята на шерифа, ала много скоро забравих задръжките си. С течение на времето започнах да се питам дали не съм за нея просто „шофьорът на камион, с когото да прекара добре времето си“, но тя започна да намеква за брак. Госпожа Кършо не криеше, че изпитва неприязън от самата мисъл човек като мен да ѝ стане зет, ала се оказа, че мнението ѝ няма никаква тежест, тъй като Розмари бе непреклонна. Осемнайсет месеца по-късно се оженихме.

Над двеста души бяха поканени на внушителното тържество в църквата „Сейнт Мери“. Трябва да призная, че докато Розмари се приближаваше към олтара, мислите ми все бягаха към първата ми брачна церемония.

Цели две години Розмари се стараеше да бъде безупречна съпруга. Проявяваше интерес към компанията, научи имената на служителите, дори се сприятели с някои от съпругите на директорите на отдели. Проблемът бе там, че работех почти денонощно и се страхувам, че съвсем не ѝ отделях вниманието, което ѝ бе нужно. Розмари копнееше да ходи редовно на театър и опера, след това да вечеря с приятели, или да се отбива на партита и да се весели до малките часове, докато аз предпочитах да се отдам на работата си дори през почивните дни, а повечето вечери си лягах, преди да е станало единайсет. Розмари вече бе разбрала, че съвсем не съм съпруг като в

пиесата на Оскар Уайлд, която тя ме заведе да гледам, да не говорим колко се възмути от това, че заспах по време на второ действие.

Четири години по-късно все още не се бяхме сдобили с наследник — не че Розмари не беше достатъчно енергична в леглото — и бавно започнахме да се отчуждаваме. Дори да е имала извънбрачни връзки (аз, разбира се, имах, стига да намерех време), тя бе изключително дискретна. След това се запозна с Джереми Александър.

Около шест седмици след семинара в Бристол ми се наложи да позвъня на Джереми за съвет. Исках да сключа сделка с френска компания, производителка на сирене, която търсеше спедитор за стоките си до британските супермаркети. Предишната година бях претърпял огромна загуба при опит да осъществя подобна сделка с германска пивоварна и не можех да си позволя да допусна повторна грешка.

— Изпрати ми всичко по сделката — каза Джереми. — Ще прегледам документацията през уикенда и в понеделник ще ти се обадя.

Удържа на думата си и добави, че в четвъртък му се налагало да пътува до Йорк, за среща с клиент, затова предложи на следващия ден да се видим и да прегледаме договора. Съгласих се и почти целия петък прекарахме в заседателната зала на „Купърс“, за да уточним всички детайли в договора. За мен бе удоволствие да наблюдавам как работи този изключителен професионалист, макар да се дразнех от неприятния му навик да барабани с пръсти по масата всеки път, когато не разбирах веднага за какво ми говори.

Оказа се, че Джереми вече бе обсъдил с юриста на френската компания в Тулуза всичките си притеснения. Увери ме, че макар господин Сисле да не говори английски, той му е разяснил всичките ни въпроси. Спомням си, че останах поразен от това „ни“.

Едва след като приключихме и с последната страница от договора, разбрах, че служителите са си тръгнали за уикенда, затова поканих Джереми да вечеря с нас с Розмари. Той погледна часовника си, замисли се за момент над предложението ми, а след това прие.

— Благодаря, много си любезен. Би ли ме откарал до хотел „Куин“, за да се преоблека?

Розмари, разбира се, не остана особено доволна, че вода напълно непознат на вечеря, без дори да я предупредя, и остана нацупена дори след като я уверих, че ще го хареса.

ДжерEMI звънна на вратата няколко минути след осем. Когато го запознах с Розмари, той се поклони галантно и ѝ целуна ръка. Двамата не откъснаха очи един от друг през цялата вечер. Само слепец не би разбрал какво щеше да се случи, а аз, макар и да не бях сляп, предпочетох да замижа.

Не след дълго ДжерEMI започна да си намира поводи да прекарва все повече време в Лийдс, а аз трябва да призная, че неочакваният му интерес към Северна Англия ми даде възможност да осъществя амбициите си за „Купърс“ по-бързо, отколкото бях мечтал. От известно време бях наясно, че компанията се нуждае от постоянен юрист, и приблизително година след първата ни среща предложих на ДжерEMI място в борда, както и да проучи подробно котировките на пазара, преди да пуснем акции.

През този период прекарвах голяма част от времето си в пътувания до Мадрид, Амстердам и Брюксел, подписвах нови договори, а Розмари ме поощряваше във всяко начинание. Междувременно ДжерEMI умело разрешаваше възникналите правни и финансови проблеми, резултат от разрастването ни. Благодарение на перфекционизма и опита му, на 12 февруари 1980 г. обявихме, че към края на годината „Купърс“ ще пусне акции на борсата. Тогава допуснах първата си грешка: предложих на ДжерEMI да стане заместник-председател на борда.

Според устава на дружеството петдесет и един процента от дяловия капитал щяхме да задържим ние с Розмари. ДжерEMI настоя да разделим процента по равно, за да получим данъчни облекчения. Счетоводителите ми се съгласиха, а аз така и не се замислих повече над този въпрос. Останалите 4 900 000 дяла от по една лира бяха бързо разграбени от компании и частни купувачи, а дни след излизането ни на борсата стойността на акциите се покачи на 2,80 лири.

Баща ми бе починал предишната година, но ако беше жив, знаех, че никога не би преглътнал възможността фирмата да се окаже на стойност няколко милиона лири. Подозирах, че нямаше да одобри

идеята, защото дори на смъртния си одър бе все още твърдо убеден, че кредитният лимит от десет лири е напълно достатъчен за бизнеса ни.

През осемдесетте години британската икономика продължаваше да бележи растеж и през март 1984 г. акциите на „Купърс“ надвишиха сумата от пет лири за акция, а в пресата се появиха предложения на фирмата от по-големи акули. Джереми ме посъветва да се замисля над подобна възможност, ала аз веднага заявих, че няма да позволя семейството да загуби контрола над „Купърс“. След това разделихме дяловете на три, а през 1989 година в „Сънди Таймс“ писаха, че двамата с Розмари държим богатство от около трийсет милиона лири.

Не се смятах за богат — за мен акциите бяха просто хартийки, оставени на съхранение при Джо Рамсботъм, юрисконсулт на компанията. Продължавах да живея в къщата на баща си, карах петгодишен ягуар и работех по четиринайсет часа на ден. Не бях особен почитател на почивките и по природа не бях разточителен. Богатството не ме бе променило. Щях да съм доволен дори животът ми да си останеше същият като преди, ако една вечер не се бях прибрал ненадейно.

След дълги и уморителни преговори в Кьолн, се бях качил на последния самолет за Хийтроу. Отначало мислех да остана в Лондон, но така ми беше омръзнало от хотели, че единственото ми желание бе да се прибера у дома, нищо че се налагаше да шофирам до Лийдс. Пристигнах малко след един през нощта и открих бялото беемве на Джереми, паркирано на алеята пред къщата.

Ако бях позвънил на Розмари през деня, нямаше да се озова в затвора.

Паркирах до колата на Джереми и поех към вратата, когато забелязах, че свети само в една от стаите на първия етаж. Не ми трябваше Шерлок Холмс, за да ми разясни какво точно става вътре.

Спрях и известно време останах загледан в спуснатите завеси. Нищо не помръдваше, което означаваше, че не са чули колата и не подозират, че съм се прибрал. Качих се обратно в моя автомобил и тихо подкарах към центъра. Пристигнах в хотел „Куинс“ и попитах дежурния на рецепцията дали господин Джереми Алегзандър има резервация за тази нощ. Човекът провери веднага в регистъра и потвърди, че има.

— Тогава ще взема ключа му — заявих аз. — Господин Алегзандър е отседнал другаде тази нощ. — Баща ми щеше да се гордее, че така добре пестя средствата на компанията.

Отпуснах се на хотелското легло, сънят бягаше от очите ми, а гневът набъбваше с всеки изминал час. Въпреки че отдавна вече няхах чувства към Розмари и се бях убедил, че и никога не съм ги имал, в този момент ненавиждах Джереми. Чак на следващия ден осъзнах каква е силата на тази ненавист.

На сутринта се обадох на секретарката си и я предупредих, че след завръщането си в Лондон ще отида направо в офиса. Тя ми напомни, че съвещанието на борда започва в два, а господин Алегзандър се кани да председателства. Останах доволен, че тя не можеше да види разлялата се по лицето ми доволна усмивка. Докато закусвах, прегледах набързо дневния ред и ми стана напълно ясно защо Джереми толкова държи да председателства точно това съвещание на борда. Само че плановите му вече не ме интересуваха. Бях решил да уведомя останалите директори какво е намислил и да го отстраня от борда колкото се може по-скоро.

Минаваше един и трийсет, когато пристигнах в „Купърс“. Паркирах на мястото, обозначено „Председател“. До началото на съвещанието успях да прехвърля документите и много бързо ми стана ясно, че дяловете на компанията ми се контролират от Джереми и двамата с Розмари са планирали подобно развитие.

В мига, в който влязох в заседателната зала, Джереми освободи председателското място без да промълви и дума и не прояви почти никакъв интерес към разговорите, докато не стигнахме до въпроса за бъдещите дялове. Тогава той се опита да прокара съвсем незабележимо предложение, което щеше да ни помогне двамата с Розмари да загубим компанията и да нямаме право на глас, когато някой пожелаеше да я изкупи. Сигурно щях да се хвана в капана му, ако не се бях върнал в Лийдс предишната нощ и не бях заварил колата му, паркирана пред къщата, а лампата в спалнята — запалена. Тъкмо когато той облекчено бе решил, че предложението ще бъде прието дори без гласуване, помолих счетоводителите на компанията да изготвят пълен счетоводен отчет за следващото съвещание на борда, така че да вземем решение по-лесно. Джереми не се издаде по никакъв начин. Сведе поглед към записките си и започна да барабани с пръсти по масата. Бях решил, че

този отчет ще е началото на падението му. Ако не бях толкова избухлив и разполагах с повече време, щях да измисля по-разумен начин, по който да се измъкна.

Тъй като никой от присъстващите нямаше намерение да повдига други въпроси, в 5:40 закрих заседанието и поканих Джереми на вечеря у дома. Исках да видя как ще се държат двамата заедно. Джереми определено не гореше от желание да дойде на гости, но след като смекчих вече нанесения удар и обясних, че не съм разбрал напълно предложението му за новото разпределение на дяловете и настоях с аргумента, че съпругата ми също трябва да е наясно, и той се съгласи. Звъннах на Розмари, за да я предупредя, че съм поканил Джереми на вечеря, а тя ми се стори още по-резервирана и от него.

— Защо не вечеряте някъде навън? — предложи тя. — Така Джереми ще ти обясни какво е било, докато си бил в командировка. — Едва се сдържах да не се изсмея. — А и вкъщи няма почти нищо за ядене — добави тя.

Побързах да я успокоя да не се тревожи за храната.

Джереми закъсня необичайно много, но още щом влезе, аз му подадох любимото уиски със сода. Държа да отбележа, че той се държа забележително спокойно по време на вечерята, като не мога да кажа същото и за Розмари.

Докато пиехме кафе в хола, повдигнах въпроса, който той така умело бе успял да избегне по време на съвещанието на борда.

— Защо бързаш толкова да прокараш това ново разпределение на дяловете? — попитах го аз, докато пиеше втория си коняк. — Сам разбираш, че така ние с Розмари ще изгубим контрола над компанията. Не виждаш ли, че ще ни погълнат за нула време?

Той се опита да ми пробута няколко отлично подбрани фрази.

— Това е в интерес на компанията, Ричард. Нима не разбираш колко бързо се разраства „Купърс“? Няма по-разумен ход и за двама ни, да не говорим за акционерите.

Интересно, кои ли акционери имаше предвид?

С огромна изненада открих, че Розмари не само го подкрепя, а е успяла да вникне дори в най-незначителните подробности, свързани с дяловото участие. Тя не замълча, дори след като Джереми няколко пъти се намръщи многозначително. Всяка нейна дума, казана в подкрепа на предложенията му, бе безупречно обоснована, а тя никога

преди не се бе интересувала от дейността на фирмата. Накрая съпругата ми се обърна към мен.

— Трябва да мислим за бъдещето, мили.

В този момент загубих самообладание.

Всички знаят колко са прями йоркширците и следващият ми въпрос потвърди правотата на това твърдение.

— Вие двамата да не би да имате връзка?

Розмари поаленя. Джереми се изсмя малко пресилено.

— Според мен, Ричард, ти пи повечко, отколкото се полага.

— Не съм близнал и капка — уверих го аз. — Съвършено трезвен съм, както бях и снощи, когато се прибрах и заварих колата ти паркирана отпред, а в спалнята да свети.

За пръв път, откакто се бяхме запознали, Джереми не знаеше какво да каже, но само след миг успя да се овладее. Започна да барабани с пръсти по стъклената масичка.

— Просто обяснявах на Розмари по какъв начин ще се отрази новото разпределение на дяловете — отвърна той, без дори да трепне. — А това съвсем не е по правилата на борсата.

— А според правилата на борсата ли е подобни разяснения да се правят в леглото?

— Я не ставай смешен — избухна Джереми. — Върнах се да спя в хотел „Куинс“. Обади се на управителя, ако искаш — добави той, протегна се към слушалката на телефона и ми я подаде. — Той лично ще потвърди, че съм резервирал обичайната си стая.

— Това е абсолютно сигурно — отвърнах аз. — Но също така ще потвърди, че аз прекарах нощта в обичайното ти легло.

В последвалата неловка тишина извадих от джоба на самото си ключа и го размахих пред него. В същия момент Джереми скочи.

Надигнах се от стола значително по-бавно и се изправих пред него. Питам се какъв ли ще бъде следващият му ход.

— Ти сам си си виновен, нещастен глупако — изрече със заекване той. — Трябваше да проявиш повече интерес към Розмари, вместо да обикаляш цяла Европа, без да се прибираш. Нищо чудно, че компанията ти се изплъзва.

Странното е, че не фактът, че Джереми спи със съпругата ми, ме накара да избухна, а арогантното му убеждение, че ще успее да присвои компанията ми. Не отговорих, вместо това пристъпих напред

и стоварих юмрук в гладко избръснатата му челюст. Може и да бях по-нисък от него, но след прекараните дваисет дълги години сред шофьори на камиони все още ме биваше да нанесе едно здраво кроше. Джереми се олюля отначало назад, след това напред и се срина пред мен. При падането удари дясното си слепоочие в ръба на стъклената масичка, а конякът му се плисна на пода. Остана да лежи безжизнен пред мен, докато кръвта му се процеждаше върху килима.

Не мога да не призная, че се почувствах много горд от себе си, особено когато Розмари се спусна към него и занарежда обиди към мен.

— Спести си усилията за бившия заместник-председател на борда — обърнах се към нея аз. — Когато се свести, предупреди го да не си прави труда да се връща в хотел „Куинс“, защото и тази вечер смятам да спя в леглото му.

Излязох, без да поглеждам назад и се отправих към центъра. Оставих ягуара на паркинга на хотела. Когато влязох във фоайето на „Куинс“, наоколо не се мяркаше жива душа, качих се в асансьора и се отправих към стаята на Джереми. Отпуснах се на леглото, но бях прекалено напрегнат, за да заспя.

Тъкмо се бях унесъл, когато четирима полицаи нахлуха в стаята и ме изтеглиха от леглото. Единият ми съобщи, че съм арестуван, и ми прочете правата. Без повече обяснения ме изведоха навън и ме откараха в полицейско управление „Милгарт“. Няколко минути след пет сутринта ми взеха отпечатыци, разписах се под списъка на личните си вещи, напъхани в набъбнал кафяв плик. Уведомиха ме, че имам право на едно телефонно обаждане, затова позвъних на Джо Рамсботъм, събудих съпругата му и я помолих да предаде на Джо да дойде в полицейското управление час по-скоро. След това ме заключиха в тясна килия и ме оставиха сам.

Седнах на дървения нар и се опитах да си обясня защо съм арестуван. Не можех да повярвам, че Джереми се е проявил като чак такъв глупак, че да ме обвини в насилие. Джо пристигна след четирийсет минути и му разказах подробно какво се бе случило вечерта. Той ме изслуша с помръкнало лице, без да коментира. Когато завърших разказа си, обеща да се опита да разбере какво е обвинението.

След като Джо си тръгна, започнах да се притеснявам, че Джереми е получил сърдечен удар, че ударът в главата е причинил смъртта му. Въображението ми се развихри, докато обмислях най-неблагоприятните възможности и горях от желание да разбера как са се развили събитията. Най-сетне вратата се отвори рязко и се показаха двама детективи в цивилно облекло, а зад тях пристъпваше Джо.

— Аз съм главен инспектор Бейнбридж — представи се високият. — Това е колегата ми, сержант Харис.

Костюмите им бяха смачкани, а по очите личеше, че са изморени. Изглеждаха така, сякаш са били дежурни цялата нощ, да не говорим, че брадите им бяха наболи. Попипах лицето си и усетих, че и аз имам нужда от бръснене.

— Искаме да ви зададем няколко въпроса за случилото се у вас тази вечер — започна главният инспектор. Погледнах Джо и той поклати глава. — Като ни съдействате, ще помогнете на разследването, господин Купър — продължи главният инспектор. — Готов ли сте да дадете показания в писмен вид, или предпочитате да ги запишем на касетка?

— Страхувам, се, че клиентът ми няма какво да ви каже в момента, господин главен инспектор — намеси се Джо. — Няма да има какво да ви каже, преди да проверя случая.

Бях изумен. Никога досега не бях виждал Джо да се държи така непреклонно с друг, освен с децата си.

— Просто искаме да даде показания, господин Рамсботъм — обърна се главен инспектор Бейнбридж към Джо, сякаш аз не съществувах. — Нямаме нищо против и вие да присъствате.

— Не — отсече Джо. — Или ще изясните обвиненията към клиента ми, или ще ни оставите... и ще си тръгнете веднага.

Главният инспектор се поколеба за момент, след това кимна към колегата си. Излязоха, без да кажат и дума повече.

— Какви обвинения? — попитах аз в мига, в който вратата се затвори. — В какво ме обвиняват, за бога?

— Предполагам, че в убийство — поясни Джо. — След всичко, което им е разказала Розмари.

— Убийство ли? — Едва успях да произнеса думата. — Ама...

Не можех да повярвам, докато Джо ми разказваше какви показания е дала съпругата ми, след като пристигнала в полицията в

малките часове.

— Но това изобщо не е вярно — опитах се да протестирам аз. — Не е възможно някой да повярва на тези празни приказки.

— Може и да повярват, когато разберат, че полицаите са открили следи от кръв, покапала от хола към мястото, където е била паркирана снощи колата ти — предупреди ме Джо.

— Не е възможно — отвърнах аз. — Когато си тръгнах, Джереми все още лежеше в безсъзнание на пода.

— Освен това полицаите са открили кръв в багажника на колата. Почти са сигурни, че ще съвпадне с тази на Джереми.

— Господи! — възкликнах аз. — Много е хитър. Невероятно хитър. Не разбираш ли какво са намислили двамата?

— Честно да ти призная, не разбирам — отвърна чистосърдечно Джо. — Освен това тази работа не е нещо обичайно за юрисконсулт на фирма. Сутринта успях обаче да се свържа с Матю Робъртс, преди да излезе за работа. Той е най-известният адвокат по криминални дела по североизточното крайбрежие. Днес има дело в Кралския съд в Йорк и се съгласи да се срещнем веднага щом съдът приключи работа. Ако си невинен, Ричард — продължи да обяснява Джо, — щом сър Матю ще те защитава, значи няма от какво да се страхуваш. Поне в това можеш да си напълно сигурен.

По-късно същия следобед ме обвиниха в убийството на Джереми Анатоли Александър; от полицията съобщиха на адвоката ми, че все още не са открили трупа, но били убедени, че ще го открият през следващите няколко часа. Аз пък бях убеден, че няма да го открият. На следващия ден Джо ми разказа, че през последните двайсет и четири часа са копали в градината ми повече, отколкото аз през последните двайсет и четири години.

Към седем същата вечер вратата отново се отвори със замах. Този път едър представителен мъж придружаваше Джо. Сър Матю Робъртс бе висок приблизително колкото мен, но доста по-пълен. Заради закръглените розови бузи и топла усмивка реших, че обича да си пийва вино в компанията на приятни хора. Имаше гъста тъмна коса, която ми напомни за известна реклама на Денис Комптън, и бе все още в типичните за професията си одежди — тъмен костюм в три части и сребриста вратовръзка. Допадна ми още от мига, в който се представи

и ме увери, че би предпочел да се запознае с мен при по-благоприятни обстоятелства.

Прекарах вечерта със сър Матю и преповторих много пъти разказа си. Личеше, че не вярва на нито една моя дума, но въпреки това с готовност прие да ме защитава. Двамата с Джо си тръгнаха малко след единайсет, а мен ме чакаше първата нощ зад решетките.

Задържаха ме в ареста, докато полицията подготви доказателствата, които да представи на обвинението. На следващия ден бе определено делото да се гледа от Кралския съд в Лийдс и въпреки авторитета и сръчността на сър Матю, ми бе отказано пускане под гаранция.

Четирийсет и пет минути по-късно ме прехвърлиха в затвора „Армли“.

Часовете се превърнаха в дни, дните — в седмици, а седмиците — в месеци. Започна да ми омръзва да повтарям на всеки, който си направеше труд да ме изслуша, че никога няма да открият тялото на Джереми, защото труп няма.

Когато девет месеца по-късно най-сетне предадох случая на Кралския съд в Лийдс, репортерите заприиха на орди и проследиха с нескрито задоволство всяка дума, изречена по време на процеса. Как иначе, беше замесен собственик на голяма компания, носеха се слухове за извънбрачна връзка, трупът бе изчезнал и изкушението беше страхотно. Жълтата преса пощуря от възторг; описваха Джереми като лорд Лукан^[3] от Лийдс, а аз се превърнах в обсебен от секса камионджия. Щях да се забавлявам царски, стига да не бях аз обвиняемият.

От първия миг сър Матю ме защитаваше великолепно. Тъй като нямаше труп, как бе възможно клиентът му да бъде обвинен в убийство? Как бе възможно да съм се отървал от тялото, след като бях прекарал цялата нощ в хотел „Куинс“? Сега искрено съжалявах, че не се бях обадил на рецепцията, а се качих направо в стаята на Джереми. Не бе в моя полза и фактът, че полицията ме бе заварила напълно облечен, макар и проснат на леглото.

Наблюдавах лицата на съдебните заседатели в края на встъпителната реч. Личеше, че са объркани, че започват да се съмняват

във вината ми. Съмненията им останаха и когато Розмари седна на свидетелското място. Не можех да я гледам и преместих поглед към впечатляваща блондинка, която още от началото на процеса седеше на първия ред от местата за посетители.

В продължение на цял един час прокурорът внимателно разпитваше съпругата ми за всичко, което се бе случило в онази съдбовна вечер, чак до момента, в който бях ударил Джереми. Докато стигна до момента на крошетото, всяка дума, която изричаше, бе самата истина.

— А след това какво се случи, госпожо Купър? — настоятелно продължи прокурорът.

— Съпругът ми се наведе и провери пулса на господин Алегзандър — прошепна Розмари. — Пребледня и каза: „Мъртъв е. Убил съм го“.

— Какво направи след това господин Купър?

— Вдигна тялото, преметна го през рамо и тръгна към вратата. Изкрещях след него: „Какви ги вършиш, Ричард?“.

— Той какво ви отговори?

— Каза, че възнамерявал да се отърве от трупа, докато е все още тъмно, а аз трябваше да се погрижа да залича следите от посещението на Джереми. Тъй като не е имало никой в офиса, когато са си тръгвали, всички щели да решат, че той се е върнал в Лондон същата вечер. „Гледай да не останат никакви петна от кръв“, бяха последните думи, които изрече съпругът ми, когато излезе, нарамил Джереми. Предполагам, че в този момент съм припаднала.

Сър Матю ме погледна въпросително. Поклатих енергично глава. Той ми се стори мрачен, когато прокурорът се върна на мястото си.

— Имате ли въпроси към свидетелката, сър Матю? — обърна се към него съдията.

Адвокатът бавно се надигна.

— Разбира се, че имам, Ваша Светлост — отвърна той.

Изправи се, подръпна тогата си и пристъпи към неприятеля.

— Госпожо Купър, бяхте ли близки с господин Алегзандър?

— Да, но единствено защото той бе колега на съпруга ми — отвърна спокойно Розмари.

— Значи не сте се виждали по време на отсъствията на съпруга ви от Лийдс, или когато е бил в командировка извън страната?

— Само когато бяхме поканени някъде, но тогава съпругът ми винаги ме придружаваше. Случвало се е да се срещнем в офиса, когато ходех да прибера пощата на Ричард.

— Сигурна ли сте, че това са единствените случаи, когато сте се виждали, госпожо Купър? Не е ли имало и други случаи, когато сте прекарвали доста време с господин Александър? Например в нощта на 17 септември 1989 година, когато съпругът ви се е прибрал неочаквано от командировка в Европа? Господин Александър не е ли прекарал у вас няколко часа, не сте ли били заедно в къщата?

— Не. Той се отби след работа, за да остави някакви документи, но нямаше време дори за едно питие.

— Съпругът ви твърди... — започна сър Матю.

— Знам какво твърди съпругът ми — прекъсна го Розмари, сякаш бе репетирала тези думи поне стотина пъти.

— Разбирам — съгласи се сър Матю. — Да се върнем на въпроса за отношенията ви с господин Александър, нали нямате нищо против, госпожо Купър? Бяха ли те интимни по времето, когато той изчезна?

— Това има ли връзка с делото, сър Матю? — прекъсна го съдията.

— Уверявам ви, че има, Ваша Светлост. Има пряка връзка делото — отвърна защитникът ми с тих глас.

Всички погледи бяха насочени към Розмари. Устремих цялата си мисловна енергия към нея, за да ѝ внуша да каже истината.

Тя не се поколеба.

— Не, разбира се — отвърна тя, — въпреки че не за пръв път съпругът ми ме обвинява несправедливо.

— Разбирам — отвърна сър Матю. Замълча за миг. — Вие обичате ли съпруга си, госпожо Купър?

— Сър Матю! — Съдията така и не успя да прикрие раздражението си. — Налага се отново да ви попитам дали това има връзка с делото?

Сър Матю не се сдържа и избухна.

— Как да няма връзка? Та това е жизненоважно, Ваша Светлост, и само ми пречите с прикритите си опити да помагате на свидетелката.

Съдията се стъписа от острите думи и започна да заеква от възмущение, когато Розмари тихо заговори:

— Винаги съм била добра и вярна съпруга, но вярвайте ми, не мога да прикрия едно убийство, независимо от обстоятелствата.

Съдебните заседатели извърнаха очи към мен. Стори ми се, че в този момент повечето са готови да гласуват за връщане на смъртното наказание.

— След като е така, длъжен съм да ви попитам, защо чакахте два часа и половина, преди да съобщите в полицията? — продължи сър Матю. — Особено след като твърдите, че сте убедена, че съпругът ви е извършил убийство и е тръгнал да се отърве от тялото.

— Както вече ви казах, припаднах малко след като той излезе. Обадох се в полицията веднага щом дойдох на себе си.

— Колко удобно — отбеляза сър Матю. — Не е ли истина, че сте се възползвали от това време, за да заложите капан на съпруга си, докато сте помагали на любовника си да изчезне?

Из залата се понесе шепот.

— Сър Матю! — възкликна съдията и скочи. — Този път прекалихте.

— При цялото ми уважение към вас, Ваша Светлост, няма такова нещо. Все още не съм приключил. — Завъртя се рязко към жена ми. — Знам, госпожо Купър, че Джереми Алгзандър е бил ваш любовник, че все още е, че много добре знаете, че е жив и стига да искате, можете да ни кажете къде се намира в този момент.

Въпреки съпротивата на съдията и гръмкото недоволство в залата, Розмари бе готова с отговора си.

— Много ми се иска да беше жив — отвърна тя, — за да потвърди, че казвам истината пред съда. — Гласът ѝ беше тих и примирен.

— Вие вече знаете истината, госпожо Купър — отвърна сър Матю с гръмовен глас. — Истината е, че съпругът ви е излязъл сам от къщата. След това е отишъл с колата си до хотел „Куинс“, където е прекарал нощта, докато вие с любовника си сте използвали времето, за да пръснете доказателства в Лийдс, които да сочат към съпруга ви. Единственото, което не сте успели да осигурите, е било тяло, защото както много добре знаете, господин Джереми Алгзандър все още е жив и двамата с него сте съчинили тази измама, за да постигнете целта си. Не е ли така, госпожо Купър?

— Не, не! — изкрещя Розмари, гласът ѝ пресекна и тя избухна в сълзи.

— Хайде, стига, госпожо Купър. Проливате сълзи точно когато трябва, нали? — отбеляза сър Матю. — Така прикривате факта, че сте разкрита, а господа съдебните заседатели ще решат, че сте разстроена.

Погледнах съм съдебните заседатели. Не само че се бяха хванали на представлението, изнесено от Розмари, но вече изпитвах към мен неприкрито презрение, че съм накарал адвоката си да нападне тази мила многострадална жена. Оказа се, че Розмари безпроблемно успява да постави на място сър Матю след всеки един от умело обмислените му въпроси, което веднага ми подсказа, че Джереми Алгзандър е предвидил всяко възможно развитие.

Когато дойде моят ред да застана на свидетелската скамейка и сър Матю започна да ме разпитва, сам усетих, че макар да казвах истината, моята версия съвсем не е толкова убедителна, колкото разказът на Розмари.

Заклучителната реч на прокурора бе убийствено скучна и посредствена, но въпреки това ми нанесе смъртоносен удар. Сър Матю говори майсторски, въздействащо, невероятно драматично, но се страхувам, че не успя да се представи убедително като колегата си.

Прекарах още една нощ в затвора „Армли“ и се върнах на подсъдимата скамейка, за да чуя присъдата. Бе повече от очевидно, че съдията е убеден във вината ми. Доказателствата, на които се позова, бяха противоречиви и неточни, а когато напомни на съдебните заседатели, че неговото мнение е без значение за решението им, ми се прииска да му кажа, че не е нищо повече от един лицемер.

След като съдебните заседатели обсъждаха случая цял един ден, се наложи да бъдат настанени в хотел — каква ирония само — „Куинс“. Най-сетне запитаха веселия дебелак с шарената папийонка за решението.

— Господа съдебни заседатели, виновен или невинен е подсъдимият?

Никак не се учудих, когато той заяви с ясен глас, така че всички да го чуят:

— Виновен, Ваша Светлост.

Трябва да призная, че бях искрено удивен, че съдебните заседатели не са успели да вземат единодушно решение. Често се

чудех кои са двамата, убедени в невинността ми. Много ми се искаше да им благодаря.

Съдията ме погледна.

— Ричард Уилфред Купър, вие сте признат за виновен в убийството на Джереми Анатола Александър...

— Не съм го убил, Ваша Светлост — прекъснах го аз със спокоен глас. — Той дори не е мъртъв. Надявам се сам да се убедите в истината.

Сър Матю вдигна притеснен поглед, а в залата настъпи истинска какофония от гласове.

Съдията призова за тишина и гласът му стана още по-рязък, когато произнесе присъдата си.

— Осъден сте на доживотен затвор. Това е присъдата, отредена от закона. Отведете затворника.

Двама надзиратели пристъпиха към мен, стиснаха ме с яките си ръце и ме поведоха през задната врата към килията, в която бях прекарал осемнайсетте дни по време на процеса.

— Съжалявам, приятел — заговори полицаят, който отговаряше за мен от началото на делото. — Заради онази мръсница стана така, тя наклони везните. — След тези думи хлопна вратата на килията и превъртя ключа, без да ми даде възможност да се съглася с него.

След няколко минути чух ново прищракване, вратата се отвори и влезе сър Матю.

Остана загледан в мен, преди да заговори.

— Това е ужасна несправедливост, господин Купър — заяви след известно мълчание той. — Веднага ще подам молба за обжалване на присъдата. Искам да ви уверя, че няма да се успокоя, докато не открием Джереми Александър и не го изправим пред съда.

За пръв път осъзнах, че сър Матю знае, че съм невинен.

Бях затворен в една килия с дребен престъпник, наречен Ръчицата Дженкинс. Можете ли да си представите, че приближаваме двайсет и първи век, а някого все още го наричат Ръчицата. Но пък името му бе дадено напълно заслужено. Минути след като влязох в килията, той вече се бе обзавел с часовника ми. Върна ми го веднага, след като забелязах, че липсва.

— Извинявай — рече той. — Тва е то навикът.

Затворът щеше да ми се отрази доста зле, ако не се бе разчуло сред съкилийниците, че съм милионер, затова без угризения платих малко, за да знам, че разчитам на известни привилегии. Всяка сутрин ми доставяха „Файненшъл Таймс“ до нара и успях да следя какво става в Лондонското сити. Прилоша ми, когато прочетох за първото предложение за поглъщане на „Купърс“. Не ми призля, защото предлагаша по 12,50 лири за акция, което щеше да ме направи още по-богат, а защото това бе доказателството за плановете на Джереми и Розмари. Дяловете на Джереми вече възлизаха на няколко милиона лири — пари, които той никога нямаше да види, ако аз бях на свобода и успеех да предотвратя поглъщането.

Часове наред лежах и попивах жадно всяка дума, написана във „Файненшъл Таймс“. Винаги когато се споменава „Купърс“, препрочитах параграфа многократно, докато не го научех наизуст. Най-сетне компанията бе погълната при цена 13,43 лири за акция. Продължих внимателно да следя развитието и с всеки изминал ден все повече се притеснявах от действията на новото ръководство, което уволни опитните служители, включително и Джо Рамсботъм. Седмица по-късно писах до борсовия си агент с молба да продаде моите акции при първа възможност.

В началото на четвъртия месец в затвора поисках да ми донесат хартия за писане. Бях решил, че е настъпил моментът да опиша подробно всичко, което ми се бе случило от нощта, в която се бях прибрал неочаквано у дома. Надзирателят ми носеше разграфени листа и така поставих началото на разказа, който четете в момента. Хубавото бе, че написаното ми помогна да планирам следващия си ход.

По моя молба Ръчицата проведе проучване сред затворниците, за да се разбере кой, според тях, е най-добрият детектив, с когото са се сблъскали. Три дни по-късно ми съобщи резултата: главен инспектор Доналд Хакет, известен като Шефа, бе начело на списъците на повече от половината затворници. Това май щеше да се окаже по-надеждно от „Галъп“, споделих аз с Ръчицата.

— С какво е по-добър от останалите? — попитах съкилийника си.

— Ам'чи честен е, не моиш го подкупи. Да знайш, че щом копелето нанюха, че си престъпник, не жали време и усилия да тъ

тикне зад решетките.

Хакет, както разбрах, се вихрел в Брадфорд. По-старите затворници разправяха, че отказал поста на заместник-началник за Западен Йоркшир. Също като адвокат, който няма желание да стане съдия, той предпочитал да остане на огневата линия.

— На него му е кеф да арестува престъпници — заяви развълнуван Ръчицата.

— Май това е човекът, който ми трябва — заключих аз. — На колко е години?

Ръчицата се замисли.

— Трябва да е прехвърлил петдесетака — реши той. — Нали той ме натика в поправителен дом, кат тафих онва куфарче с инструменти, а то да има — той отново се замисли — ... повече от двацет години от тогаз.

Когато следващия понеделник сър Матю дойде на посещение, му разказах какво съм намислил и го попитах какво мисли за Шефа. Държах да чуя мнението на професионалиста.

— Невероятен свидетел при кръстосан разпит, друго не мога да ви кажа — отвърна адвокатът.

— В какъв смисъл?

— Не преувеличава, не говори уклончиво, никога не лъже, което означава, че няма начин да му заложиш капан. Не, няма по-добър от главния инспектор. Много се съмнявам обаче, че ще се забърка с осъден престъпник, каквото и да му предложите.

— Аз не съм...

— Знам, господин Купър — прекъсна ме сър Матю, който все още се обръщаше към мен на фамилия. — Само че Хакет трябва да бъде убеден в невинността ви, преди да се съгласи да се срещне с вас.

— Как да го убедя, след като съм в затвора?

— Ще се опитам да му окажа влияние — обеща сър Матю, след като помисли. Накрая реши. — Спомням си, че ми дължи една услуга.

След като сър Матю си тръгна, помолих за още листа и седнах да напиша грижливо съставено писмо до главен детектив Хакет. Няколко варианта смачках на топка и ги запокитих на пода на килията. Готовото писмо имаше следния вид:

Моля, върху плика с вашия отговор напишете:

Номер А47283.

Име КУПЪР, Р. У.

ВСИЧКИ ВХОДЯЩИ ПИСМА ДА СА С ЯСНО
НАПИСАН АДРЕС И ПОДАТЕЛ. АНОНИМНА
КОРЕСПОНДЕНЦИЯ НЕ СЕ ПРИЕМА. НОМЕРЪТ
НЯМА ОТНОШЕНИЕ КЪМ БЪРЗИНАТА НА
ДОСТАВКАТА.

ЗАТВОР НА НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО

„АРМЛИ“,

ЛИЙДС LS122TJ

Уважаеми господин главен детектив,

Както личи от адреса ми, в момента излеждам
присъда в затвор на Нейно Величество. Въпреки това бих
искал да Ви помоля да ме посетите по личен въпрос, който
бих искал да обсъдя с Вас и който съм убеден, че ще се
отрази благоприятно на бъдещето и на двама ни. Уверявам
Ви, че предложението ми е напълно законно и честно, и се
надявам Вие, като човек на честта и справедливостта, ще
откликнете. Адвокатът ми, сър Матю Робъртс, с когото се
познавате служебно, одобри намерението ми да Ви пиша.
Разбрах, че сте се срещали служебно. Аз, разбира се, с
радост ще покрия разходите, които се наложи да направите
заради мен.

Очаквам с нетърпение отговора Ви.

Искрено Ваш.

Прочетох писмото, поправих правописните грешки и се
подписах.

По мое настояване сър Матю отнесе на ръка писмото за Хакет.
Както му казах, това бе първият пощальон в историята на пощенската
служба на Нейно Величество, който изпълняваше подобно поръчение с
хонорар от хиляди лири на ден.

Следващия понеделник сър Матю ми докладва, че е предал
лично писмото. След като Хакет го прочел внимателно два пъти,

единственият му коментар бил, че трябва да говори с началниците си. Бе обещал на сър Матю да му съобщи решението си до една седмица.

От деня, в който бях осъден, сър Матю се подготвяше за обжалване и макар и да не ми даваше празни надежди, не можа да скрие задоволството си след откритието, което бе направил в нотариата.

Оказа се, че в завещанието си Джереми бе оставил всичко на Розмари. Това включваше и три милиона лири в акции от „Купърс“. Сър Матю веднага ми обясни, че по закон тя нямала право да ги продава в срок от седем години.

— Английските съдебни заседатели може и да ви обявиха за виновен — заяви той, — само че никой не може да излъже толкова лесно дебелоглавите данъчни. Те няма да предадат собствеността на покойния на посочения наследник, преди да видят тялото, или преди да минат седем години.

— А не мислят ли, че Розмари може да го е убила заради парите му и след това да се е отървала от...

— Не, не! — Сър Матю едва се сдържа да не се изсмее. — Работата е там, че те са длъжни да чакат седем години и нямат намерение да рискуват да не би Алегзандър да се окаже жив. Ако жена ви го беше убила, тя нямаше да има готов отговор на всеки мой въпрос по време на процеса. Това мога да го заявя със сигурност.

Усмяхнах се. За пръв път бях доволен, че данъчните са си наврели носовете в моите дела.

Сър Матю обеща веднага да ми съобщи, ако изникне нещо ново.

— Лека нощ, Ричард — обърна се той, преди да си тръгне. За пръв път използваше малкото ми име.

Оказа се, че целият затвор знае, че главен инспектор Хакет ще ме посети, много преди аз да разбера.

Дейв Адамс, стар затворник от съседната килия, ми обясни защо останалите смятат, че Хакет е решил да ме посети.

— Доброто ченге не се оставя, докато не се убеди, че има що да си в затвора. Морис разправя, че миналия вторник Хакет се обадил на

началството, на губернатора де, и си поприказвал с него за Кюти — обясняваше потайно Дейв.

Много ми се искаше да разбера как е успял секретарят да чуе репликите и на двамата, но прецених, че няма никакъв смисъл да задавам подобни въпроси.

— Дори най-закоравелите те имат за невинен — продължи Дейв. — Няма търпение да дочакат деня, когато господин Джереми Александър ще заеме мястото ти в таз килия. Да знайш, че обитателите тук за дълъг срок ги посрещат много топло.

На следващата сутрин пристигна писмо от Брадфорд. „Уважаеми Купър“, започваше главният инспектор и ме уведомяваше, че следващата неделя в четири възнамерява да ме посети. Открито заявяваше, че не може да остане повече от половин час, и настоя на разговора ни да присъства свидетел.

За пръв път, откакто бях арестуван и хвърлен зад решетките, започнах да броя часовете, защото когато те чака доживотна присъда, часовете са без значение.

Изведоха ме от килията в неделя следобед и ме поведоха към залата за срещи. По пътя някои от съкилийниците ме помолиха да предам съобщения на главния инспектор.

— Много поздрави на Шефа — обади се и Ръчицата. — Да му каиш, че много съжалявам, дет тоз път не се видяхме.

— Кат свършиш с него, питай го дали не ще да дойде да пийнем по едно тук и да си полафим за едно време.

— Сритай копелдака в топките и му кажи, че с удоволствие ще излежа още малко време.

Един от затворниците дори ме помоли да му задам въпрос, на който вече знаех отговора.

— Питай го кога се пенсионира, щот на следващия ден се махам от туй място.

Когато влязох в стаята и видях главния инспектор за пръв път, реших, че има някаква грешка. Никога не бях питал Ръчицата как изглежда Шефа, а през последните дни си представях супер човек. Пред мен стоеше мъж, малко по-нисък от мен, а аз съм едва един и шейсет. Беше слаб като вейка, а очите му се криеха зад дебели като лупи очила, което създаваше впечатлението, че е наполовина сляп.

Трябваше му само един помазан смачкан шлифер и щеше да заприлича на съдия-изпълнител.

Сър Матю ни запозна. Стиснах здраво ръката на полицая.

— Благодаря ви, че се съгласихте да ме посетите, господин главен инспектор — започнах аз. — Моля, седнете — добавих аз, сякаш бе дошъл у нас на гости, за да пием по чаша шери.

— Сър Матю положи много усилия, за да ме убеди — започна Хакет с дълбок груб, типичен йоркширски глас, който никак не отиваше на вида му. — Кажете ми, Купър, какво, според теб мога да направя аз, за да ти помогна? — попита той и се настани срещу мен.

Веднага забелязах цинизъм в гласа му.

Той отвори бележник и го постави на масата, тъкмо когато се канех да започна разказа си.

— Това е само за моя информация — обясни той. — Само ако се наложи да си припомня някое събитие.

Двайсет минути по-късно приключих със съкратената версия за живота и заниманията на Ричард Купър. През изминалата седмица, докато бях в килията, няколко пъти преразказвах историята си, за да съм сигурен, че е достатъчно сбита. Искях да оставя на Хакет достатъчно време, за да може да ми зададе въпроси.

— Ако повярвам на разказа ти — започна той, — казвам „ако“, не ми е ясно с какво мога да ти помогна.

— След пет месеца ви предстои пенсиониране — отвърнах аз. — Чудех се дали имате планове за след това.

Той се поколеба. Очевидно го бях изненадал.

— Предложиха ми работа с Група 4, като началник за западен Йоркшир.

— Колко ще ви плащат? — попитах направо аз.

— Няма да работя на пълен ден — обясни той. — В началото ще съм зает три дни в седмицата. — Поколеба се отново. — Двайсет хиляди на година за срок от три години.

— Готов съм да ви плащам сто хиляди на година, но ще искам от вас да се занимавате с моя случай седем дни в седмицата. Предполагам, че ще ви трябват секретарка и асистент — инспектор Уилямс се пенсионира приблизително по същото време, така че може да прояви интерес... Освен това ще ви осигуря достатъчно средства, за да си наемете още персонал в случай на нужда, както и офис.

В очите на главния детектив за пръв път проблесна нещо като уважение. Записа си още нещо в бележника.

— И какво очаквате да върша за тази значителна сума? — попита той.

— Много просто. Искам от вас да откриете Джереми Алегзандър.

Този път колебание нямаше.

— Господи! — възкликна той. — Вие наистина сте невинен. И сър Матю, и губернаторът се опитаха да ме убедят в същото.

— Ако го откриете до седем години — добавих аз, без да обръщам внимание на забележката му, — ще ви платя още петстотин хиляди в която банка в света посочите.

— Банка „Мидланд“ в Брадфорд ме устройва — отвърна той. — Само престъпниците се оттеглят в чужбина, след като се пенсионира. Както и да е, трябва да бъда в Брадфорд всяка втора събота, заради мачовете. — Хакет се изправи и ме погледна строго за втори път. — Един последен въпрос, господин Купър. Защо точно седем години?

— Защото след изтичане на този период съпругата ми има право да продаде акциите на Алегзандър и ще стане милионерка за нула време.

Главният детектив кимна с разбиране.

— Благодаря ви, че поискахте тази среща — отвърна той. — От много отдавна не ми беше доставяло удоволствие посещение в затвора, особено при осъден за убийство. Ще помисля сериозно над предложението ви, господин Купър, и до края на седмицата ще ви съобщя решението си. — Тръгна си, без да каже и дума повече.

Три дни по-късно Хакет ми писа, че приема.

Не се налагаше да чакам пет месеца, докато започне да работи за мен, защото бе подал оставка и след две седмици щеше да бъде свободен, естествено, не преди да се съглася да внесе осигуровките, необходими за пенсията му, както и на двамата колеги, които щяха също да напуснат, за да работят с него. Тъй като вече бях продал всичките си дялове в „Купърс“, разполагах с над четиристотин хиляди на година, и тъй като живеях на място, където не се налагаше да се грижа нито за храна, нито за жилище, искането на Хакет никак не ме притесни.

Бих ви разказал с повече подробности какво ми се случи следващите месеци, но през повечето време бях толкова зает в разговори с Хакет, че успях да изпиша само три страници от разграфената в синьо хартия на затвора. Държа да спомена, че изучих няколко учебника по право, за да съм сигурен, че разбирам правния термин „autrefois acquit“.

Следващата важна дата в дневника ми бе изслушването на обжалването.

Матю — по негово настояване отдавна бях престанал да го наричам „сър“ Матю — се стараеше отчаяно да прикрива нарастващата си увереност за изхода на начинанието, ала аз вече го познавах добре и забелязвах колко му е трудно да се прави на безразличен. Каза ми, че наетите от мен хора били честни и добросъвестни, и продължи да го повтаря.

Една вечер ми съобщи, без да крие тъгата си, че съпругата му Виктория е починала от рак преди няколко седмици.

— Боледува дълго и смъртта ѝ бе истинско избавление — призна той.

За пръв път се почувствах неловко в негово присъствие. През последните осемнайсет месеца бяхме обсъждали само моите проблеми.

Сигурно бях един от малцината затворници в „Армли“, ангажирал шивач, който да го посещава в килията. Матю предложи да си уший нов костюм, преди да се явя за обжалването, защото бях свалил няколко килограма по време на престоя си в затвора. След като шивачът ми взе мерките и започна да прибира метъра, настоях Ръчицата да му върне запалката, но му позволих да задържи цигарите.

Десет дни по-късно, в пет сутринта, ме изведоха от килията. Останалите затворници блъскаха по решетките на заключените врати с канчетата, традиционният начин, по който показват на персонала, че човекът, поведен на съд, е невинен. Звукът отекваше като някаква симфония в душата ми.

Откараха ме в Лондон в полицейска кола, придружен от двама полицаи. Не спряхме нито веднъж по време на пътуването и

пристигнахме в столицата няколко минути след девет; спомням си, че се взирах през прозореца и наблюдавах хората, всеки забързан нанякъде в началото на работния ден. Всеки, който погледнеше към колата и ме видеше в новия ми костюм без да забележи белезниците, щеше да реши, че съм поне главен полицейски инспектор.

Матю ме чакаше на входа на съдебната палата „Олд Бейли“, стиснал камара документи под всяка ръка.

— Костюма ти си го бива — отбеляза той, преди да тръгнем към залата, в която щяха да решат съдбата ми.

Отново седнах на подсъдимата скамейка, а сър Матю се изправи, за да се обърне към тримата членове на състава от апелативния съд. Встъпителната му реч отне поне половин час, а аз имах чувството, че и сам ще мога да я изнеса не по-зле, макар че едва ли щях да съм толкова изразителен и убедителен. Наблегна специално на разкритието, че Джереми оставил всичките си земни придобивки на Розмари, която бе продала семейния ни дом в Лийдс, отървала се от дяловете си в „Купърс“ месеци след поглъщането, развела се набързо, а след това потънала вдън земя в компанията на седем милиона лири. Не можех да не се запитам колко ли от тези пари е пипнал Джереми.

Сър Матю непрекъснато напомняше на съдиите, че полицейските служители така и не са открили тяло, въпреки че бяха прекопали половината Лийдс.

Надеждата ми растеше с всеки факт, който Матю изтъкваше пред съдиите. След като приключи, се наложи да чакам цели три дни, за да разбера какво е решението им.

Молбата бе отхвърлена. Причините не бяха посочени.

Матю дойде в „Армли“ в петък, за да ми каже защо, според него, молбата ми е била отхвърлена без обяснения. Мислеше, че съдиите са били разединени и им трябвало време, за да представят нещата така, сякаш са единодушни.

— Колко време? — попитах аз.

— Аз мисля, че след няколко месеца ще те пуснат условно. Не може да не са повлияни от факта, че полицаите така и не намериха труп, да не говорим, че заключението на съдията по време на процеса не им направило кой знае какво впечатление, случаят ти е интересен.

Благодарих на Матю, а той си тръгна за пръв път, без да усмихва.

Сигурно се чудите с какво се е занимавал през всичкото това време главен инспектор Хакет, по-точно казано бившият главен инспектор Хакет.

Съвсем не бе стоял бездеен. Инспектор Уилямс и полицаи Кенрайт бяха напуснали в същия ден като шефа си. Седмица по-късно бяха готови с малък офис над клуб „Конститушънъл“ в Брадфорд и се бяха заели с издирването. Шефа ми докладваше точно в четири всяка неделя.

Месец след началото вече разполагаше с огромна папка по случая и отделни, доста набъбнали досиета за Розмари, Джереми, компанията и мен. Необходими ми бяха часове, за да прочета информацията, която той бе събрал, и се опитах да му помогна, като запълних някои празни места. Бързо ми стана ясно защо останалите затворници имаха толкова високо мнение за Шефа. Той внимателно проследяваше всяка нишка, не пропускаше нито една отбивка по пътя, макар на пръв поглед това да приличаше на задънена улица, защото често се оказваше, че извежда направо на магистралата.

През първата неделя на октомври, след като Хакет вече четири месеца работеше по случая, ми каза, че е открил Розмари. Жена с нейното описание живеела в малко имение в Южна Франция, във вила „Фльор“.

— Как я проследи чак там? — попитах аз.

— Благодарение на писмата, които майка й изпращаше от близката пощенска кутия. Пощалъонът се оказа разбран човек и ми позволи да прегледам адресите, преди да отнесе пощата в станцията — обясни Хакет. — Няма нужда да ти казвам колко часа висяхме наоколо, колко писма се наложи да прегледаме и на колко врати потропахме през последните четири месеца, за да се доберем до това. Госпожа Кършо, изглежда, обича да пише писма, само че това бе първото, което изпращаше на дъщеря си. Между другото — добави той, — жена ти си е върнала моминското име. Нарича се госпожица Кършо.

Кимнах, защото нямах желание да го прекъсвам.

— Уилям взе самолета за Кан в сряда и сега се опитва да се вкопае в най-близкото село. Прави се на турист. Вече докладва, че вилата на госпожица Кършо е заобиколена с триметрова каменна

ограда и кучетата пазачи са повече от дърветата. Местните знаят дори по-малко от нас. Поне успяхме да поставим началото.

За пръв път си казах, че Джереми Алгзандър си е намерил достоен противник, но едва след още пет седмици, в една друга неделя, след други пет доклада, по стиснатите устни на Хакет плъзна нещо като усмивка.

— Госпожица Кършо е пунала обява в местния вестник — съобщи ми той. — Имала нужда от нов иконом. Отначало решихме да разпитаме предишния иконом веднага щом напусне, но не можех да си позволя действията ни да стигнат до нея, затова накарах инспектор Уилямс да кандидатства за работата.

— Тя веднага ще разбере, че той няма нужния опит.

— Не е задължително — успокои ме Хакет, широко усмихнат. — Уилямс няма да може да напусне сегашната си работа при графиня Рутланд, докато не довърши едномесечното си предизвестие, а ние го записахме на специален шестседмичен курс за икономи в школата „Айвър Спенсър“. Уилямс е от хората, които учат бързо.

— Ами препоръки?

— Когато дойде време Розмари Кършо да проведе интервюто, ще съм му спретнал такива препоръки, че дори някоя херцогиня ще пожелае да го наеме.

— А ми бяха казали, че си невероятно праволинеен.

— Така е, когато си имам работа с честни хора, господин Купър. Не и когато съм изправен пред двама мошеници. Ще ги тикна аз тези двамата зад решетките, дори това да е последното, което свърша в този живот.

Беше рано да съобщя на Хакет каква ще бъде последната глава, че ако стане както съм го намислил, Джереми няма да успее да се добере до решетките.

Щом Уилямс бе включен в списъка кандидати за иконом при Розмари, аз дадох и своята помощ, за да получи работата. Докато четях условията на договора, ми хрумна идея.

— Кажи на Уилямс да поиска 15 000 франка на месец и пет седмици отпуск — предложих на Хакет, когато двамата с Матю ме посетиха следващата неделя.

— Защо — попита бившият главен инспектор. — Тя предлага 11 000 и три седмици отпуск.

— Може да си позволи разликата, а при неговите препоръки е желателно да настоява за повече — реших аз, докато преглеждах досието ѝ. — Ако той се съгласи на по-малко, може да заподозре нещо.

Матю се усмихна и кимна.

Най-сетне Розмари взе на работа Уилямс с 13 000 франка заплата и четири седмици отпуск на година, а Уилямс, след като премисля предложението четирийсет и осем часа, прие. Започна работа чак след месец, след като се бе научил да глади като професионалист, да подрежда маса като за кралски прием и да прави разлика между чаши за порто, шери и ликьор.

Май съм очаквал незабавни резултати от мига, в който Уилямс постъпи като иконом при Розмари. Както Хакет изтъкваше неделя след неделя, това бе нереалистично.

— На Уилямс му трябва време — обясняваше Дон. — Трябва да спечели доверието ѝ, не бива да ѝ дава дори най-минимален повод за подозрение. Едно време ми трябваха цели пет години, за да спипам един наркопласьор, който живееше на пряка от дома ми.

Искаше ми се да му напомня, че аз гния в затвора, че предпочитам всичко да приключи за пет дни, но знаех, че те полагат необходимите усилия заради мен, и се опитвах да не показвам нетърпението си.

Месец по-късно Уилямс ни изпрати снимките и биографиите на персонала в имението, както и подробни описания на всички, които я посещаваха — дори на местния свещеник, отбил се по време на кампания за набиране на средства за Сомалия.

Готвачката, Габриел Паскал от Марсилия, не знаела английски, но умеела да приготвя всякакви гозби, а семейството ѝ било проверено. Градинарят, Жак Рени, доста глуповат местен човек, без никаква фантазия по отношение на розовите храсти, бил познат на всички. Личната прислужничка на Розмари, Шарлот Мерио, знаела малко английски. Сексапилна мошеничка от Париж, която все още не била проверена. Всички били назначени лично от Розмари след пристигането ѝ в Южна Франция, личало, че нямат връзка както помежду си, така и с миналото на бившата ми съпруга.

— Виж ти — възкликна Хакет, докато оглеждаше снимката на Шарлот. Изви едната си вежда. — Аз пък си мислех, че Уилямс ще я подхване денем и нощем, по точно нощем — обясни той. — Досега да

е направил кариера, ако не търчеше след всяка фуста. Да се надяваме, че този път ще има полза.

Лежах на нара часове наред и оглеждах лицата на хората от персонала, но те не разкриваха нищо. Препрочитах бележките за всички, които са влизали във вила Флор, но с течение на седмиците имах чувството, че никой от миналото на Розмари, освен майка ѝ, не знае къде се намира тя, а дори и да знаеха, никой не се опитваше да се свърже с нея. От Джереми Александър нямаше и следа.

Започвах да се притеснявам, че двамата с Джереми са се разделили, когато Уилямс докладва, че на нощното шкафче Розмари държала снимката на красив тъмнокос мъж. Имало и надпис: „Винаги ще бъдем заедно. Дж“.

През седмиците след молбата за обжалване непрекъснато ме посещаваха за разговори надзорници, служители от социалните служби, дори психиатърът на затвора. Едва успявах да се усмихвам топло и искрено, както ме бе инструктирал Матю, защото това бе задължително, ако искахме да смажем колелата на скрибуцащата бюрократична машина.

Около единайсет седмици, след като молбата за обжалване бе отхвърлена, вратата на килията се отвори и главният надзирател в моя коридор ми съобщи:

— Шефът иска да те види, Купър.

Ръчицата гледеше подозрително. Тези думи винаги водеха до задушаваша самота.

Чувах резките удари на сърцето си, докато ме водеха по дългия коридор към кабинета на директора на затвора. Надзирателят почука внимателно на вратата, преди да отвори. Мъжът зад бюрото се надигна и протегна ръка.

— Радвам се, че съм първият, който ще ти съобщи добрата новина.

Покани ме да се настаня на удобен стол от другата страна на бюрото и започна да ми обяснява условията за освобождаването ми. Докато говореше, ми сервираха кафе, сякаш бяхме стари приятели.

Някой почука на вратата и влезе Матю, стиснал документи, които чакаха за подпис. Изправих се, когато той ги постави на бюрото и ме

стисна в мечешка прегръдка. Едва ли всеки ден прегръщаше клиентите си.

След като подписах и последния лист, Матю попита:

— Какво е първото, което ще направиш, щом излезеш?

— Ще си купя пистолет — отвърнах им спокойно аз.

Матю и шефът на затвора избухнаха в смях.

Три дни по-късно зелената порта на „Армли“ се отвори за мен. Тръгвах си, понесъл малкия кожен сак, с който бях дошъл. Не се обърнах назад. Повиках такси и помолих шофьора да ме закара на гарата, тъй като нямах желание да оставам в Лийдс и миг повече от необходимото.

Купих си билет за първа класа, обадох се на Хакет, за да го предупредя, че тръгвам, и се качих на следващия влак за Брадфорд. С огромна наслада изядох закуската, която предлагат британските железници, и то защото не бе сервирана в алуминиева чиния; прочетох новия „Файненшъл Таймс“, който си купих от красива продавачка, а не от дребен мошеник в затвора. Никой не ме поглеждаше, а и защо да ми обръщат внимание, след като седях в купе първа класа, облечен в най-новия си костюм. Оглеждах всички жени, които минаваха, независимо как бяха облечени, но те нямаха представа за истинската причина.

Шефа и помощничката му Джени Кенрайт ме чакаха на перона в Брайтън. Главният детектив бе наел за мен малък обзаведен апартамент в покрайнините на града, а след като си разопаковах багажа — което не ми отне много време — те ме заведоха на обяд. Щом приключихме с любезностите и Джени ми сипа чаша вино, Шефа ми зададе въпроса, който очаквах.

— Сега, след като си свободен, все още ли искаш да продължим да търсим Джереми Алегзандър?

— Да — отвърнах аз без колебание. — Дори съм още по-решен, след като опитах вкуса на свободата, на която той се е радвал пред последните три години. Не забравяй, че този тип ми открадна свободата, съпругата, компанията и повече от половината неща, които притежавах. Да, Доналд, няма да си намеря място, докато не се изправя пред Джереми Алегзандър.

— Добре — отвърна Дон. — Уилямс смята, че Розмари е започнала да му вярва и с течение на времето дори може да му сподели някои неща. Май вече се е превърнал в дясната ѝ ръка.

Имаше известна ирония в това, че Уилямс се радва на две заплати — едната плащах аз, а Розмари — другата. Попитах дали е чувал нещо за Джереми.

— Нищо, което си струва да се спомене — отвърна Доналд. — Никога не му звъни от къщата и сме сигурни, че той не се опитва да се свърже с нея. Уилямс ми докладва, че всеки петък по обяд я оставя в „Маджестик“, единствения хотел в селото. Връща се след не по-малко от четирийсет минути. Той не смее да я последва, защото му е наредила да я чака в колата. А не може да си позволи да го уволнят заради неподчинение на работодателката си.

Кимнах.

— Само че това не му пречи, когато има свободна вечер, да се отбие в бара на хотела, за да пийне, и е успял да хване някоя и друга клюка. Убеден е, че през това време Розмари се обажда в чужбина. Често пъти, преди да влезе в „Маджестик“, тя се отбива в банката и излиза с малко пакетче монети. Барманът казал на Уилямс, че винаги използвала една от двете телефонни кабинки в коридора срещу рецепцията. Никога не позволявала обаждането да минава през телефонистката, винаги набиравала номера сама.

— Как ще разберем на кого звъни? — полюбопитствах аз.

— Ще чакаме Уилямс да издебне възможност и да използва някои от номерата, на които са го научили в школата за икономи.

— Колко време ще отнеме това?

— Нямам представа, но му предстои отпуск след две седмици, така че ще ни разкаже всичко в подробности.

Когато Уилямс пристигна в Брадфорд в края на месеца, започнах да му задавам въпроси, преди още да си е оставил багажа. Той бе събрал доста интересна информация за Розмари, а аз поглъщах най-незначителните подробности.

Била напълняла. Останах особено доволен. Била самотна и потисната. Останах очарован. Бързо харчела парите ми. Не може да се каже, че бях във възторг. Най-важното бе, че ако Розмари имаше някаква връзка с Джереми Александър, това ставало в петъците, когато

се обаждала от хотела. Истината обаче бе, че така и не бе открил на кого звъни.

След две седмици Уилямс се върна в Южна Франция, а аз знаех за бившата си съпруга повече, отколкото бях успял да науча за целия ни съвместен живот.

Както често се случва в истинския свят, следващото събитие ни завари напълно неподготвени. Телефонът звънна в два и половина в понеделник следобед.

Доналд пое слушалката и аз изненадан чух гласа на Уилямс. Той включи на говорителя, за да чуваме всички.

— Слушаме и тримата, така че казвай защо звъниш, след като днес нямаш почивен ден.

— Уволниха ме — започна Уилямс.

— Закачал си личната прислужница ли? — бе първата реакция на Доналд.

— Де да беше така, шефе, страхувам се, че стана нещо много по-глупаво. Тази сутрин карах госпожица Кършо в града и спрях на червен светофар. Докато чаках да светне зелената светлина, някакъв мъж пресече пред колата. Спря и ме зяпна. Веднага го познах и започнах да се моля да светне зелено, преди да се сети кой съм. Само че той се върна, погледна ме отново и ми се усмихна. Поклатих глава към него, ама той се приближи до прозореца, почука на стъклото и каза: „Как сте инспектор Уилямс?“.

— Кой беше? — попита Доналд.

— Нийл Кейс. Помниш ли го, шефе?

— Естествено? Бавно загриващият Нийл — отвърна Доналд. — Трябваше да се сетя.

— Аз, разбира се, с нищо не показах, че го познавам, а госпожица Кършо си замълча. Реших, че ми се е разминало. Щом се върнахме в къщата, тя ме повика в кабинета си и без дори да поиска обяснение, ме уволни. Нареди да си събере багажа и до час да ме няма, иначе щяла да повика местните ченгета.

— По дяволите. Пак се връщаме на нула — недоволстваше Доналд.

— Не бих казал — отвърна Уилямс.

— Как така? След като вече не си в къщата, нямаме на какво да разчитаме. Най-лошото е, че повече не можем да разиграваме картата с иконома, защото от сега нататък тя ще бъде нашрек.

— Знам, шефе — съгласи се Уилямс. — Само че тя се паникьоса, когато разбра, че съм полицаи, хукна към спалнята си и се обади по телефона. Вече не ме беше страх, че ще ме разкрият, затова грабнах слушалката в коридора и подслушах. Някакъв женски глас каза номер в Кеймбридж и линията прекъсна. Сигурно Розмари е очаквала някой друг да вдигне телефона и затвори, щом чу непознатия глас.

— Какъв беше номерът? — попита Доналд.

— 6407 — нещо си — 7.

— Как така „нещо си 7“? — изръмжа Доналд, докато записваше цифрите.

— Нямах на какво да го запиша, шефе, така че трябваше да помня.

Радвах се, че в този момент Уилямс не можеше да види изражението по лицето на Шефа.

— Какво стана? — попита той.

— Открих химикалка в едно чекмедже и записах на ръката си цифрите, които бях запомнил. След няколко секунди се обадох отново и чух друга жена да казва: „Декана го няма в момента, но го очаквам до един час“. Наложих се да затворя бързо, защото някой идваше по коридора. Беше Шарлот, камериерката на Розмари. Попита ме защо съм уволнен. Не можах да измисля правдоподобно обяснение и тя ме обвини, че съм се опитвал да свалям господарката ѝ. Оставих я да си мисли, че е така, и тя ми удари шамар. — Избухнах в смях, докато лицата на Шефа и Джени си останаха безизразни. След това Уилямс попита: — Какво да правя, шефе? Да се връщам ли в Англия?

— Не — заяви Доналд. — Остани там засега. Настаних се в „Маджестик“ и я наблюдавай денонощно. Веднага ми съобщи, ако стане нещо необичайно. Ние заминаваме за Кеймбридж. Щом се настаним в някой хотел, веднага ще ти се обадя.

— Разбрано, шефе — потвърди Уилямс и затвори.

— Кога заминаваме? — обърнах се към Доналд, щом той върна слушалката на място.

— Довечера — отвърна той. — Преди това трябва да звънна тук-там.

Дон набра последователно десет номера в Кеймбридж, използвайки цифрите, които Уилямс бе успял да запише, а на празното място набираше всички числа от нула до девет.

0223 640707 се оказа училище.

— Моля да ме извините, сбъркал съм при набирането — започна Доналд.

717 беше аптека; 727 авторемонтна работилница; на 737 отговори глас на възрастен човек.

— Моля да ме извините, набрал съм грешно — повтори отново Доналд.

747 се оказа книжарница; на 757 бе съпругата на местен полицай (опитах се да сдържа смеха си, ала Доналд изръмжа предупредително); на 767 се обади друг женски глас.

— Извинете, набрал съм грешно — обясни отново той.

777 бе колежът „Сейнт Катрин“; на 787 попадна на женски глас, записан на телефонен секретар; 797 бе фризьорски салон.

— За студено къдрене ли да ви запиша час, или само за подстригване?

Доналд провери списъка.

— Или е 737, или 767, или 787. Време е да използвам старите си връзки.

Позвъни на някого в Брадфорд и му съобщи, че заместник-началникът на Кеймбриджшър е преместен в полицейското в Западен Йоркшир миналата година.

— Лийк. Алън Лийк — рече Доналд, без да чака да го попитам. Обърна се към мен. — Беше сержант по времето, когато ме направиха инспектор.

Благодари на познатия си в Брадфорд, след това набра номера на телефонни справки, за да му дадат номера на полицейското управление в Кеймбридж. Набра нов номер с код 0223.

— Полицейско управление Кеймбридж, заповядайте — обади се женски глас.

— Бихте ли ме свързали със заместник-началника? — помоли Доналд.

— За кого да предам?

— За Доналд Хакет.

Следващият глас звучеше обнадеждаващо.

— Шефе, на това му се казва приятна изненада. Надявам се да е приятна изненада, защото като те знам, едва ли ми се обаждаш просто така. Да не би да си търсиш работа? Чух, че си напуснал полицията.

— Да, така е. Пенсионирах се, но не си търся работа, Алън. Полицейското управление в Кеймбридж няма да може да си позволи заплатата, която получавам в момента.

— Какво да направя за теб, Дон?

— Можеш ли да ми кажеш кои са собствениците на три телефона в района на Кеймбридж?

— Имаш ли разрешение? — попита човекът.

— Не, но може да се стигне до арест на твоя територия — отвърна Доналд.

— При това положение и щом ти ме молиш, няма проблем.

Доналд прочете трите телефона и Лийк го помоли да изчака малко. Докато чакахме, Доналд ни обясни:

— Цялата работа е да натиснат няколко копчета в контролната зала и адресите ще се появят на екрана пред тях. Нещата доста са се променили, откакто постъпих в полицията едно време. Тогава ни се налагаше доста да обикаляме.

Гласът на Лийк отново зазвуча.

— Слушай сега, първият номер е готов. 640737 е на Данвърс-Смит, полковник от военновъздушните сили. Друг освен него не живее в къщата.

Даде ни адрес в Грейт Шелфорд и обясни, че се намира южно от Кеймбридж. Джени записваше всичко старателно.

— 767 е на професор и госпожа Балческу, които също живеят в Грейт Шелфорд. 787 е на госпожа Джулия Рено, оперната певица. Тя живее в Грантчестър. Познаваме я доста добре. Почти не си стои вкъщи, защото изнася концерти по цял свят. Миналата година три пъти влизаха с взлом у тях, все когато е в чужбина.

— Благодаря ти — отвърна Доналд. — Много ми помогна.

— А ще ми кажеш ли какво става? — попита с надежда шефът на полицията.

— Не сега — отрязва го Доналд. — Щом приключи с разследването, обещавам да си първият, на когото ще разкажа.

— Става — долетя отговорът и той затвори.

— Така — въздъхна Доналд и отново се обърна към нас. — След два часа тръгваме за Кеймбридж. Имаме достатъчно време, за да си съберем багажа, а Джени ще ни резервира хотел близо до центъра. Ще се срещнем отново тук — той погледна часовника си, — точно в шест.

Излезе от стаята, без да каже и дума повече. Помислих си, че баща ми щеше да се разбира с него доста добре.

Два часа по-късно Джени ни возеше по магистрала А1 с постоянна скорост от сто и двацет километра в час.

— Започва досадната детективска работа — предупреди Доналд. — Непрекъснати проверки, часове наблюдение. Според мен няма смисъл да си правим труд да следим госпожа Джулия. Джени, ти се заеми с пилота. Искam всички подробности за кариерата му от деня, в който е завършил гимназия, до деня на пенсионирането му. Утре сутринта ще позвъним в колежа на кралските военновъздушни сили „Крануел“ и ще изискаме цялата информация за него. Аз ще се заема с професора. Започвам от университетската библиотека.

— Ами аз?

— За момента, господин Купър, ти ще се покриеш. Възможно е пилотът или професорът да ни отведе при Алегзандър, така че няма смисъл да се сблъскаш с някой и всички да се пръснат като пилци.

Съгласих се, макар и с неудоволствие.

По-късно същата вечер се настаних в апартамента си в хотел „Гардън Хаус“ — малко по-приличен на пръв поглед затвор, но въпреки че възглавницата бе мека, а матракът удобен, не можах да спя. Събудих се рано на следващата сутрин, гледах новини, повторения на серии от различни австралийски сапунени опери и „Филм на седмицата“, който излъчваха на всеки два часа. Умът ми непрекъснато се стрелкаше между колежа „Крануел“ и университетската библиотека.

Когато вечерта се срещнахме в стаята на Доналд, двамата с Джени потвърдиха, че мъжете били точно тези, за които се представят.

— Сигурен съм, че един от тях ще ни отведе при Джереми — настоях аз, въпреки че едва прикривах разочарованието си.

— Щеше да е хубаво винаги да става така лесно, господин Купър — обясни Доналд. — Няма гаранция, че един от тях ще ни отведе при Джереми. — Обърна се към Джени. — Да видим какво си научила за пилота.

— Подполковник от авиацията Данвърс-Смит е завършил „Крануел“ през 1938 година, служил е във втора ескадрила в Бинбрук край Линкълншир по време на Втората световна война, изпълнил е няколко мисии над Германия и окупирана Франция. През 1943 година е получил медал за храброст. През 1958 прекратява полетите и става инструктор в базата на ВВС в „Котсмор“ в Глостършър. Последното му работно място е на заместник командващ офицер на база „Локинг“ в Съмърсет. Пенсioniрал се е през 1977 година и двамата със съпругата му са се преместили в Грейт Шелфорд, където е прекарал детството си.

— Защо живее сам? — попита Доналд.

— Жена му починала преди три години. Има две деца, Сам и Памела, женени, не живеят наблизо. От време на време го посещават.

Искаше ми се да попитам Джени как е успяла да открие толкова много информация за подполковника, но премълчах, защото нямах търпение да чуя какво е открил Дон за професор Балческу.

Доналд вдигна записките си, пръснати на пода пред краката му.

— Сега ще ви разкажа какво открих за видния професор — започна той. — Професор Балческу избягал от Румъния през 1989 година, след като Чаушеску го поставил под домашен арест. Студенти дисиденти му помогнали да се измъкне от страната през България и да замине за Гърция. Бягството му било отразено във вестниците по онова време. Поискал политическо убежище в Англия и му предложили преподавателско място в колежа „Гонвил и Кайъс“ в Кеймбридж, а три години по-късно станал декан на катедра „Проблеми на Източна Европа“. Съветва правителството по всички въпроси, свързани с Румъния, написал е и книга. Миналата година му е присъдено рицарско звание по случай рождения ден на кралицата.

— Как е възможно някой от тези хора да познава Розмари? — попитах аз. — Уилямс сигурно е сбъркал, когато е записвал номера.

— Уилямс не прави грешки, господин Купър — защити го Дон. — Иначе нямаше да го взема на работа. Съпругата ти е набрала една от тези цифри, сега работата ни е да открием коя точно. Този път ще ни трябва помощта ти.

Измрънках някакво извинение, но така и не бях убеден. Хакет кимна и се обърна към Джени.

— Колко време ще ни бъде необходимо, за да отидем до дома на подполковника?

— Около петнайсет минути, господине. Живее в къща в Грейт Шелфорд, на юг от Кеймбридж.

— Започваме с него. Утре сутринта в пет ще ви чакам във фоайето.

През цялата нощ се будех, защото не бях сигурен дали не сме се впуснали в напълно безполезно преследване. Поне на следващия ден щях да ги придружа, вместо да стоя затворен в стаята и да гледам австралийски сапунени сериали.

Оказа се, че нямам нужда от събуждането, поръчано за 4:30. Вече бях буден, когато телефонът звънна. Няколко минути след пет тримата излязохме от хотела и се опитахме да си придадем вид на хора, които не се измъкват призори, за да не си платят сметката. Утрото бе мразовито и аз треперех от студ, докато стигна колата.

Джени подкара към покрайнините на града и излязохме на пътя за Лондон. След около километър и половина тя зави наляво и влязохме в симпатично селце със спретнати, грижливо поддържани къщи от двете страни на пътя. Минахме покрай разсадник от лявата ни страна, пропътувахме още около километър, а Джени неочаквано направи обратен завой и паркира на банкета. Изключи мотора и посочи ниска къща със синя врата.

— Тук живее — посочи тя. — Номер четирийсет и седем.

Доналд насочи малък бинокъл към къщата.

Ранобудни хора вече излизаха от домовете си, качваха се на колите, за да отидат на гарата и да хванат първия пътнически влак за Лондон. Вестникарчето се оказа възрастна дама, която бавно въртеше педалите на натежалия велосипед, докато разнасяше пресата. След нея мина млекарят с малък микробус, а бутилките не спираха да дрънчат, докато оставяше поръчките, понякога опаковка от шест яйца или кутия портокалов сок. Из цялото село започваха да светват лампи.

— На подполковника му доставят пълномаслено мляко и „Дейли Телеграф“ — отбеляза Доналд.

Хората от двете страни на номер четирийсет и седем вече се бяха разшавали, когато в спалнята на подполковника, на втория етаж, светна лампа. Доналд изпъна гръб и повече не откъсна очи от къщата.

Отегчих се и по някое време, изглежда, съм задрямал. Когато се събудих, се надявах да отидем да закусим някъде, но подобни елементарни нужди изобщо не притесняваха професионалистите, седнали отпред. Те продължаваха зорко да следят за всяко движение на номер четирийсет и седем и не бяха разменили помежду си и дума.

В десет и деветнайсет слаб възрастен мъж, облечен във вълнено сако и сив панталон, излезе от номер четирийсет и седем и бързо пое по пътеката. Отдалече успях да видя единствено буйните бели мустаци. Сякаш цялото му тяло имаше за цел да се грижи за тях. Доналд не сваляше бинокъла от него.

— Виждал ли си го някога преди? — попита ме той и ми подаде бинокъла.

Започнах внимателно да оглеждам подполковника.

— Никога — заявих аз, когато човекът спря край стар остин алегро. — Как да забрави човек подобни мустаци?

— Не ги е отгледал набързо — заяви Доналд, докато Данвърс-Смит подкарваше към пътя.

Джени изруга.

— Помислих си, че ако използва колата, сигурно ще тръгне към Кеймбридж. — Обърна нашата с три маневри и даде газ след подполковника. Няколко минути по-късно между нас имаше само две коли.

Данвърс-Смит не бе от хората, които нарушават правилата за движение.

— Очевидно дните на пилот изпитател са минали отдавна — отбеляза Доналд, докато преследвахме колата му на безопасно разстояние.

След около километър той спря на бензиностанция.

— Лепни се за него — нареди Доналд.

Джени последва остина и се подреди на колонката зад Данвърс-Смит.

— Наведи глава, господин Купър — нареди Дон и отвори вратата. — Той не трябва да те вижда.

— А ти какво ще правиш? — попитах аз, пхнал глава между предните две седалки.

— Ще рискувам с един стар тарикатски номер — отвърна Доналд.

Слезе, заобиколи и отключи резервоара тъкмо когато подполковникът пхна помпата в своя резервоар. Доналд започна бавно да допълва и без това пълния ни резервоар, след това се обърна към възрастния човек.

— Подполковник Данвърс-Смит! — възкликна той с любезен глас.

Подполковникът веднага вдигна поглед и по сбръчканото му лице се изписа изумление.

— Бейкър, господине — подсказа му Доналд. — Лейтенант Бейкър. Изнасяхте ни лекции в Локинг, ако не се лъжа.

— Невероятно добра памет, Бейкър. Браво, много добре — похвали го Данвърс-Смит. — Радвам се да ви видя, стари приятелю. — Върна помпата на място. — С какво се занимавате?

Джени едва сдържа кикота си.

— В армията съм, господине. Свалиха ме на земята, след като не издържах последния тест за очите. Противна канцеларска работа, но не ми предложиха нищо друго.

— Лоша работа, стари приятелю — отвърна подполковникът, докато се отправяха към касата. Гласовете им престанаха да се чуват.

Когато се върнаха след няколко минути, двамата си говореха като стари приятели, а подполковникът бе прегърнал Доналд през рамо.

Когато стигнаха до колите, си стиснаха ръцете.

— Довиждане, господине — чух гласа на Доналд, преди Данвърс-Смит да се качи в колата си.

Старият пилот се отправи обратно към къщи. Доналд се настани до Джени и затвори вратата.

— Страхувам се, че той няма да ни отведе до Алегзандър. Данвърс-Смит не познава лъжата — съпругата му я няма, не вижда децата си достатъчно често, чувства се самотен. Дори ни покани да се отбием да похапнем при него.

— Ти защо не прие? — попитах аз.

Доналд се поколеба.

— Щях да приема, но когато споменах, че съм от Лийдс, той ми обясни, че е бил там един-единствен път в живота си, за да гледа някакви изпитателни полети. Този човек не е чувал нито за Розмари Купър, нито за Джереми Алегзандър — готов съм да си заложа пенсията. Връщаме се в Кеймбридж, Джени. Карай бавно. Не ми се

иска да настигнем подполковника, защото тогава ще се наложи да обядваме с него.

Джени обърна, влезе в бавната лента и се насочи обратно към града. След три-четири километра Доналд я накара да отбие на паркинга на клуб „Шелфорд Ръгби“.

— Професорът и съпругата му живеят зад този жив плет — посочи Доналд от другата страна на пътя. — Стой мирен, господин Купър. Тук може и да се забавим.

В дванайсет и трийсет Джени отскочи до селото за риба и пържени картофи. Аз изядох лакомо всичко. В три бях отегчен до смърт и започвах да се чудя докога Доналд ще ни кара да висим тук, вместо да се прибираме в хотела. Сетих се, че в шест и половина ще дават „Щастливи дни“.

— Ако се наложи, ще стоим тук цялата нощ — предупреди Доналд, сякаш прочел мислите ми. — Рекордът ми е четирийсет и девет часа, без да мигна. Ами ти, Джени? — попита той, без да откъсва очи от къщата.

— Трийсет и един, господине — отвърна тя.

— Значи сега може да се окаже големият ти шанс да счупиш рекорда — предположи той.

Само след миг жена в бяло беемве излезе от алеята към къщата и спря на тротоара. Огледа се и в двете посоки и зави надясно към Кеймбридж. Когато минаваше покрай нас, забелязах, че е блондинка с красиво лице.

— Тази съм я виждал някъде — рекох веднага аз.

— След нея, Джени — нареди на мига Доналд. — Спазвай дистанция. — обърна се към мен. — Къде си я виждал? — попита той и ми подаде бинокъла.

— Не си спомням. — Опитвах се да се съсредоточа в гъстата къдрава коса.

— Мисли, човече. Мисли. Това е най-доброто ни попадение засега — каза Доналд и се постара да не се държи така, сякаш разпитва стар затворник.

Сигурен бях, че съм виждал някъде това лице, но така и не можех да си спомня къде. Сигурен бях обаче, че не се познаваме. Трябваше да мисля усилено, защото бяха минали поне пет години,

откакто бях виждал позната жена, а пък за такава забележителна красавица да не говорим. Въпреки това споменът се изплъзваше.

— Продължавай да мислиш — нареди Дон, — а аз ще се опитам да открия нещо по-простичко. Джени, не се приближавай прекалено много. Не забравяй, че и тя има огледало за обратно виждане. Господин Купър може и да не я помни, обаче тя, току-виж, си го спомнила.

Доналд посегна към телефона в колата и набра десет цифри.

— Дано не се сети, че съм се пенсионира — прошепна той.

— Автомобилен контрол Суонси, заповядайте.

— Сержант Кран, ако обичате — започна Доналд.

— Свързвам ви.

— Дейв Кран.

— Доналд Хакет.

— Здравейте, господин главен инспектор. Какво да направя за вас?

— Бяло беемве — K273 SCE — издиктува Доналд, без да откъсва поглед от колата отпред.

— Изчакайте за момент, господине, няма да се бавя.

Доналд не откъсваше поглед от беемвето, докато чакаше.

Автомобилът бе на около трийсет метра пред нас и се насочваше към зелен светофар. Джени даде газ, за да е сигурна, че няма да го изпусне, ако светофарът се смени, и мина на жълто тъкмо когато сержант Кран се обади отново.

— Проверих колата, господине. Регистрирана е на името на госпожа Сузан Балческу, Кендълс, Хай стрийт, Грейт Шелфорд, Кеймбридж. Една глоба за превишена скорост при задръстване през 1991 година, глоба от трийсет лири. Нищо друго не мога да ви кажа.

— Благодаря ти, сержант, много ми помогна.

— За мен беше удоволствие, господине.

— Защо ѝ е на Розмари да се свързва със семейство Балческу — питаше се Доналд, докато затваряше телефона. — Има ли значение на кого от двамата звъни?

Ние двамата с Джени мълчахме.

— Според мен е време да се отклоним — заяви той след малко. — Трябва да проверя още някои неща, преди да се изправа лице в лице с тях. Да се върнем в хотела, за да обмислим следващата стъпка.

— Знам, че това е просто съвпадение — намесих се и аз, — но докато познавах Джереми, той имаше бяло беемве.

— Еф сто седемдесет и три, Би Зет Кей — обади се Джени. — Спомням си го от досието.

Доналд се завъртя към мен.

— Някои хора не могат да се откажат от пушенето, други от пиенето. При трети е марката кола. Въпреки че доста хора карат бели беемвета — промърмори той сякаш на себе си.

Щом се върнахме в стаята на Доналд, той започна да преглежда папката с документите за професор Балческу. Материалът в „Таймс“, посветен на бягството му от Румъния, бе най-подробен.

Професор Балческу се прочува още като студент в университета в Букурещ, когато призовава колегите си да действат за сваляне на правителството. Властите в Румъния изпитали облекчение, когато получил предложение да чете лекции в Оксфорд, и сигурно са се надявали, че повече няма да го видят. Три години по-късно той се връща в университета в Букурещ и става преподавател по политическа икономия. През следващата година повежда протести в подкрепа на Николае Чаушеску и след като той става президент, Балческу е възнаграден с пост в кабинета като министър на образованието. Скоро се разочарова от режима на Чаушеску и осемнайсет месеца по-късно подава оставка и се връща на преподавателското си място в университета. След три години е предложен за декан на факултет „Политическа икономия“.

Разочарованието на професор Балческу скоро прераства в гняв и през 1986 г. пише поредица памфлети, в които заклеймява Чаушеску и режима, поддържан от марионетното правителство. Няколко седмици след статия с особено ожесточени нападки, той е уволнен от университета и поставен под домашен арест. Група оксфордски историци пишат отворено писмо протест, което изпращат на „Таймс“, но през следващите няколко години не се чува и дума за известния учен. След това, към

края на 1989 г., той успява да избяга от Румъния с помощта на група студенти, които го извеждат през България и Гърция.

Кеймбридж спечели в борбата професорът да бъде привлечен и през септември 1990 г. той започна преподавателската си дейност в „Гонвил и Кайъс“. През ноември 1991 г. след пенсионирането на сър Халфорд Макей, Балческу поема поста ръководител на катедра „Проблеми на Източна Европа“.

Доналд вдигна поглед.

— Има негова снимка от времето, когато е бил в Гърция, но е прекалено размазана и няма да ни свърши работа.

Огледах внимателно черно-бялата снимка на брадат мъж на средна възраст, заобиколен от студенти. Изобщо не приличаше на Джереми. Намръщих се.

— Пак сме в задънена улица — въздъхнах аз.

— И на мен така ми се струва — призна Доналд. — Особено след всичко, което открих вчера. Според секретарката, Балческу води ежеседмичната си лекция всеки петък от десет до единайсет.

— Значи няма проблем да се чуе с Розмари по обяд — прекъсна го Джени.

— Ще ме оставите ли да довърша? — попита остро Хакет. Джени сведе глава и той продължи. — В дванайсет има катедрен съвет, на който присъства цялата катедра. Джени, ще се съгласиш, че няма начин да води лични разговори в петъците при дадените обстоятелства.

Доналд се обърна към мен.

— Съжалявам, че пак се налага да започнем от нула, освен ако не си спомниш къде си виждал госпожа Балческу.

Поклатих глава.

— Може да съм сбъркал — признах аз.

През следващите няколко часа Доналд и Джени преглеждаха събраните материали и провериха всеки един от десетте телефона отново.

— Помните ли второто обаждане на Розмари, господине? — попита отчаяната Джени. — Нали декана в момента го нямало. — Да не би това да е следата, която ни трябва?

— Възможно е — отвърна Доналд. — Ако открием кой е деканът, значи ще се приближим с една стъпка по-близо до Алегзандър.

Спомням си последните му думи, преди да изляза от стаята.

— Интересно, колко ли декани има във Великобритания, Шефе?

Докато закусвахме в стаята на Доналд на следващата сутрин, той прегледа отново всички данни, които бяха събрани до този момент, но така и не ни хрумваше нищо.

— Ами госпожа Балческу? — попитах аз. — Може тя да е тази, която говори всеки петък, защото само тогава е сигурно къде е съпругът ѝ по това време.

— Така е. Дали е само вестonosец на Розмари, или е приятелка на Джереми? — попита Доналд.

— Ако започнем да подслушваме телефона ѝ, ще разберем — предложи Джени.

Доналд не обърна никакво внимание на забележката ѝ и погледна часовника.

— Време е да отидем на лекцията на Балческу.

— Защо да ходим? — попитах аз. — Не трябва ли да обърнем внимание на госпожа Балческу?

— Може и да си прав — отвърна Доналд. — Няма да оставим нито един непреобърнат камък, а тъй като следващата му лекция ще бъде чак след седмица, по-добре да приключим още отсега. До единайсет ще сме готови и ако се окаже, че телефонът на госпожа Балческу дава заето между дванайсет и дванайсет и половина...

След това Доналд помоли Джени да докара колата пред хотела, а аз бързо се върнах в стаята си, за да извадя нещо, което бях скрил на дъното на сака още преди няколко седмици. Няколко минути по-късно слязох и Джени излезе от паркинга на хотела, зави надясно и пое по главната улица. Доналд ме погледна подозрително в огледалото за обратно виждане, докато седях притихнал отзад. Дали имах вид на гузен, питах се аз.

Джени забеляза свободно място на няколкостотин метра от сградата, където се помещаваше катедрата „Проблеми на Източна Европа“, и веднага паркира. Слязохме от колата и поехме навътре заедно с потока студенти. Никой не ни обърна внимание. Щом влязохме в сградата, Доналд разхлаби вратовръзката си, свали я и дискретно я мушна в джоба на самото. В сравнение с останалите, дошли за лекцията, той най-много приличаше на революционер марксист.

Към залата водеха табели и ние влязохме през врата на партера, която се оказа единственият вход. Доналд побърза да мине отстрани и се насочи към последния ред. Двамата с Джени го последвахме, а Доналд ме побутна да седна зад студент с широки рамене, който, изглежда, посвещаваше всяка свободна минута от времето си в университетския отбор по ръгби.

Докато чакахме Балческу да влезе, започнах да се оглеждам. Залата бе амфитеатрална, много подобна на миниатюрен гръцки амфитеатър и на пръв поглед ми се стори, че тук без проблем ще се съберат поне триста студенти. В 9:55 вече нямаше нито едно свободно място. Нямаше нужда от друго доказателство за славата на професора.

Усетих, че по челото ми избива пот, докато чаках пристигането на Балческу. Точно в десет вратата се отвори. Бях толкова разочарован, когато видях професора, че изпъшках на глас. Нямаше дори най-малка прилика с Джереми. Наведох се към Доналд.

— Цветът на косата е различен, очите са различни и е поне с петнайсет килограма по-слаб.

Шефа дори не трепна.

— Значи връзката трябва да е госпожа Балческу — прошепна Джени.

— Съгласен съм с вас — засушука Доналд. — Само че няма начин да мръднем от това място през следващия час, иначе ще привлечем вниманието на всички, ако тръгнем да излизаме. Щом лекцията приключи, изчезваме веднага. Ще ни остане време, за да проверим дали си е вкъщи за обаждането в дванайсет. — Той се поколеба. — Трябваше да проверя входовете и изходите на влизане. — Джени порумения, защото бе наясно, че неговото „аз“ означаваше „ти“.

В този момент си спомних къде бях виждал госпожа Балческу. Тъкмо се канех да кажа на Доналд, когато залата утихна и професорът

започна лекцията.

— Това е шестата от общо осем лекции — заговори той, — посветени на съвременните социални и икономически насоки на развитие в Източна Европа. — Акцентът му бе натрапчив, личеше, че е усвоен някъде в Централна Европа. Говореше така, сякаш бе изнасял същата тази лекция много пъти преди.

Студентите започнаха да си записват, а аз усетих, че започвам да се дразня от носовото звучене на гласните. Освен това нямах търпение да кажа на Хакет за госпожа Балческу и да се върна час по-скоро в Грейт Шелфорд. Поглеждах часовника на всеки няколко минути. Същата работа както в ученическите ми години, спомних си аз. Докоснах джоба на сакото. Все още беше вътре, въпреки че май нямаше да има нужда от него.

По средата на лекцията загасиха светлините, за да може професорът да илюстрира някои от най-важните моменти със снимки на шрайбпроектор. Огледах внимателно първите няколко графики на екрана, които илюстрираха различните доходи за Източна Европа, съотнесени към текущите разходи и експортните разходи, но така и не ми стана по-ясно, и то не само защото бях пропуснал първите пет лекции.

Асистентът, който отговаряше за диапозитива, успя да оплеска нещата, обърна наопаки кадъра и Германия се оказа на дъното на таблицата за износа, а Румъния — на върха. Из цялата зала се понесе кикот. Професорът се намръщи и лекцията продължи със значително по-бърз темп, което причини на асистента още повече затруднения, защото не успяваше да смогне с изявленията на декана.

Бях безкрайно отегчен и изпитах огромно облекчение, когато в единайсет без пет Балческу показва последната графика. На мястото на предишната бе останал бял екран. Всички погледи бяха обърнати към асистента, който отчаяно ровеше в диапозитивите. Професорът ставаше все по-нервен, докато стрелките приближаваха единайсет. Асистентът не успяваше да открие липсващия диапозитив. Щракна апарата още веднъж, но белият екран си остана бял и светлината се насочи към професора. Балческу пристъпи напред, потропвайки нетърпеливо с пръсти по дървената катедра. Обърна се и в този миг за пръв път го видях в профил. Над дясното му око имаше малък белег,

който сигурно е избледнял с течение на годините, но благодарение на ярката светлина, насочена към него, се виждаше ясно.

— Това е той! — прошепнах на Доналд и в същия миг удари единайсет. Запалиха осветлението, а професорът побърза да излезе от залата, без да каже и дума.

Прескочих реда и се втурнах надолу, но нямаше как да мина побързо, защото студентите вече бяха станали и бавно напредваха. Разблъсках ги, докато най-сетне се добрах до вратата, през която бе излязъл господин професорът. Забелязах го в края на коридора. Отваряше друга врата и щях да го изпусна от поглед. Затичах след него, заобикаляйки потъналите в разговори студенти.

Добрах се до вратата, където той бе влязъл, и погледнах табелата:

ПРОФЕСОР БАЛЧЕСКУ

Катедра „Проблеми на Източна Европа“

Отворих със замах, но пред мен седеше жена и проверяваше някакви документи. Зад нея тъкмо се затваряше друга врата.

— Трябва незабавно да се видя с професор Балческу — креснах аз, защото бях наясно, че ако не се добера до него преди Хакет да ме настигне, решителността ми ще се изпари.

Жената прекъсна работата си и вдигна поглед към мен.

— В момента господин професорът очаква разговор с чужбина и не е удобно да го прекъсвате — отвърна тя. — Съжалявам, но...

Изтичах покрай нея, отворих втората врата и се втурнах вътре, за да се изправя пред Джереми Александър за пръв път, откакто го оставих проснат на пода в собствения ми дом. Говореше разпалено по телефона, но щом вдигна поглед, ме позна. Когато извадих пистолета от джоба си, той изпусна слушалката. Прицелих се и забелязах как кръвта се оттича от лицето му.

— Чуваш ли ме, Джереми? — отекваше развълнуван глас в слушалката.

Въпреки че бяха изминали години, веднага познах резкия глас на Розмари.

ДжерEMI се развива:

— Недей, Ричард, недей! Ще ти обясня всичко. Повярвай ми, всичко ще ти обясня!

В този момент Доналд влетя в стаята. Спря рязко край бюрото на професора, но не прояви никакъв интерес към ДжерEMI.

— Не го прави, Ричард — започна да ме моли той. — Ще съжаляваш до края на живота си.

Забелязах, че за пръв път ме нарича Ричард.

— Този път грешиш, Доналд — отвърнах аз. — Няма да съжаля нито за миг, че съм убил ДжерEMI Алегзандър. Нали вече е обявен за мъртъв, а аз съм с доживотна присъда заради убийството му. Сигурен съм, че и ти си наясно какво означава „autrefois acquit“. Не мога да бъда осъден втори път за вече извършено престъпление. Въпреки че този път ще има труп.

Преместих пистолета няколко сантиметра надясно и се прицелих в сърцето на ДжерEMI. Натиснах спусъка в мига, в който Джени се втурна в стаята и се метна към краката ми.

Двамата с ДжерEMI се строполихме тежко на земята.

Още в началото на разказа си подчертах, че трябва да обясня защо съм в затвора — ако трябва да сме точни, защо ме върнаха в затвора.

Съдиха ме втори път за опит за убийство, въпреки че куршумът само бе одраскал рамото му. Още не мога да простя на Джени.

Но пък си струваше не за друго, а за да чуя заключителната реч на Матю, защото той отлично разбираше значението на „autrefois acquit“. Направо надмина себе си, докато представяше Розмари като пресметлива злобна предателка, а действията на ДжерEMI били подтикнати от завист и алчност, съвсем преднамерено се представял за национален герой, докато жертвата му гниела в затвора с доживотна присъда, издадена с помощта на лъжливите показания на съпругата, съчинени от него. След още четири години, обясняваше разпалено Матю пред съдебните заседатели, двамата щели да си разделят още

няколко милиона. Този път съдебните заседатели проявиха състрадание към мен.

— Никой не заслужава да бъде изправен пред лъжесвидетел — изрече накрая сър Матю, а напевният му тон напомни за пророк от Стария завет.

Журналистите имаха нужда от герой и злодей. Този път можеха да разчитат на герой и двама злодеи. По всичко личеше, че са забравили написаното от предишния процес и не помнят обсебения от ревност камионджия. Не мога да кажа, че страниците, посветени на всички противни подробности около измамата, замислена от Розмари и Джереми, не оказа влияние върху съдебните заседатели.

Те, разбира се, ме признаха за виновен, но причината бе, че нямаха друг избор. В обобщителната си реч съдията почти им нареди да ме признаят за виновен. Затова пък говорителят на съдебните заседатели изрази надежда, че при дадените обстоятелства съдията би трябвало да е по-снизходителен. Съдия Ламптън очевидно не четеше вестници, защото ми изнесе няколкоминутна лекция, а след това ми даде пет години.

Матю скочи моментално с призив за снизхождение, защото вече съм излежал голяма част от присъдата.

— Този човек гледа на света през сълзи — обърна се той към съдията. — Умолявам Ваша Светлост да не го затваря зад решетките втори път.

Ръкоплясканията в залата бяха оглушителни и се наложи съдията да нареди залата да бъде опразнена, преди да отговори на молбата на сър Матю.

— Негова Светлост сигурно има нужда от време, за да помисли — обясни с приглушен глас Матю, докато минаваше покрай мен.

Съдия Ламптън се отдаде на дълги размишления в кабинета си и накрая отсъди, че ми се полагат три години. По-късно същия ден ме изпратиха в затвора „Форд Оупън“.

През следващите няколко седмици в пресата се появяваха обширни коментари, а сър Матю наблегна на „сполетялата ме злочестина и образцовото ми поведение“, когато представи случая ми пред апелативния съд, така че лежах само девет месеца.

Междувременно Алън Лийк, началник на полицейско управление Кеймбридж, арестува Джереми в болница „Адънбрукс“.

След три дни в строго охранявано отделение, той бе обвинен в опит да възпрепятства правосъдието и бе прехвърлен в затвора „Армли“, където да чака делото. Следващия месец ще се яви пред Кралския съд в Лийдс, а аз мога да ви уверя, че няма да пропусна нито ден от процеса. Между другото, Ръчицата и останалите момчета са го посрещнали подobaващо. Казаха ми, че отслабнал още повече, отколкото по времето, когато обикалял Европа, за да си създаде фалшива самоличност.

Розмари също бе арестувана и обвинена в лъжесвидетелстване. Беше ѝ отказано пускане под гаранция, а Доналд ми съобщи, че френските затвори, и най-вече този в Марсилия, съвсем не предлагат удобствата на „Армли“ — един от малкото недостатъци на Южна Франция. В момента се опитва да избегне екстрадиране, разбира се, но Матю ме увери, че това не може да се случи след подписването на Договора от Маастрихт. Знаех си аз, че ще излезе нещо добро от този договор.

Що се отнася до госпожа Балческу — сигурен съм, че и сами сте се сетили къде я бях виждал.

В делото срещу Алегзандър и Кършо тя свидетелства в полза на Короната. Джереми бе допуснал елементарна грешка за пресметлив и предвидлив човек. За да не бъде разпознат, той бе приписал всичко, което притежава, на името на съпругата си. Ето как впечатляващо красивата блондинка се оказа богата. Сигурен съм обаче, че когато се стигне до кръстосаните разпити, Розмари няма да окаже необходимото на Джереми съдействие, след като по време на ежеседмичните им разговори той е пропуснал да ѝ съобщи, че живее с друга.

Оказа се, че трудно може да се открие повече за истинския професор Балческу, защото след падането на Чаушеску никой не може да каже със сигурност какво се е случило с именития учен. Дори румънците са убедени, че е избягал във Великобритания и е започнал нов живот.

Доналд изостави Брадфорд, купи си къща в югозападна Англия и с удоволствие гледа изявите на отбора по ръгби в Бат. Джени постъпи на работа в частна детективска агенция в Лондон, но вече се оплаква от заплатата и условията. Уилям се върна в Брадфорд и реши да се пенсионира преждевременно. Той пръв изтъкна очевидния факт, че когато във Франция е дванайсет, във Великобритания е единайсет.

Между другото, реших да се върна в Лийдс. „Купърс“ е в ликвидация, както подозирах, че ще стане, тъй като новия ръководен екип така и не успя да се пребори с рецесията. Приеха с радост и облекчение предложението ми да откупя това, което бе останало от фирмата за 250 000 лири, защото никой друг не проявяваше интерес. Горкият Джереми няма да получи почти нищо за акциите си. Но пък вие спокойно можете да погледнете котировките в средата на годината и да си купите, защото, както се изразяваше баща ми, тук риск няма.

Между другото, Матю ме предупреди, че съм ви дал „вътрешна информация“, така че много ви моля, не я разпространявайте, защото нямам никакво желание да се връщам в затвора за трети път.

[1] Уругвайски кръг — наименование на преговорите в рамките на ГАТТ. Носят името на страната, където започват през 1986 г. — Б.пр. ↑

[2] Прост ударен инструмент. — Б.ред. ↑

[3] Заподозрян в нашумяло преди години убийство, който изчезва и никога не е открит. — Б.ред. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.